

Največji slovenski tednik v Združenih državah
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člana, na leto... \$0.98
Za nečlane... \$1.50
Za inozemstvo... \$2.00
NASLOV
uredništva in upravnishitva:
1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
Issued every Wednesday
Subscription price:
For members, yearly... \$0.98
For nonmembers... \$1.50
Foreign Countries... \$2.00
OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place,
Chicago, Ill.
Telephone: Canal 2487

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 41.—Štev. 41.

Chicago, Ill., 15. oktobra (October) 1919.

Leto V. Volume V.

POMAGAJTE SVOJCEM V DOMOVINI! ODBRTO PISMO.

Na naslov dobrosrčnih sorodnikov in prijateljev v Ameriki.
V stari domovini, meseca septembra 1919.

Dragi mi!
Dolga in nestrpna so bila zadnja štiri leta, ko nam je največje svetovno gorje — vojna — ustavila pero, da smo morali molčati. — Ne morem ti povedati, kako me je vedno skrbelo, če si se zdrav in pri življenju, kajti ločeni smo daleč drug od drugega. Samo par vrstic od tebe, dragi mi sin — pa bi bila potolažena tvoja vedno te ljubeča mati. Samo par besed, pa bi ne bila vedno v skrbeh zate, dragi moj mož. Samo mala kartica, dragi oče, pa bi ne bilo čakanje vaših otrok tako težavno in nestrpno. Samo nekaj črk, ljubljeni mi brat, pa bi bil potolažen!

Ali ste (si) pa v teh letih tudi Vi (ti) toliko na nas mislili (milili)? Upamo upam da!
Gotovo ste že čitali, kako nas je minula vojna vihra kaznovala ter osiromašila. Kaj vse smo morali ta čas prestati, je nemogoče s peresom opisati. Povedali vam bomo, ko se zopet snidemo. Rečemo samo to: "Ponovne šibe vojske, reši nas o Gospod!" Ko smo prestajali mi najhujše gorje, se je vam (Tebi) dobro godilo. Imeli ste tam v Ameriki dosti kruha in obleke, med tem ko smo mi doma stradali in prezebivali. Niti ovsenega kruha ni bilo v najhujših časih pri hiši; pekli smo hlebe iz moke koruznih storžev. — Ker ni bilo obleke, smo nosili krpe in čunje, samo da smo se branili pred mrazom. Hudi so bili zimski dnevi in neznosni! Vse to pomanjkanje nas je postaralo in eslabeledo za več let. Niti spoznal bi me (nas) ne, če bi se danes videli. To gorje nam bo gotovo za nekaj prikrajšalo življenje. —

Kako nas je razveselilo Vaše (Tvoje) pismo, katero smo prejeli pred nekaj meseci. A to veselje se je pa meseca avgusta izpremenilo v veliko žalost. — Čitali smo, da so poslali rojaki iz Amerike svojem v domovino polne zaboje blaga, ki je srečno in v redu došlo skoro vsem naslovljenecem v roke. Slovenci v starem kraju ne bodo nikdar pozabili čehiškega Jugoslav Reliefa in parnika "Argentine", ki jim je pripeljala tako zdlatno pomoč.

Tudi naša sosedna N. N. je dobila iz Amerike zaboj blaga od svoje sestre. Videli smo ga. Dragi mož! Ali si morda na nas popolnoma pozabil, ker nam tudi ti nisi poslal nekaj pomoči? Ali več ne misliš na svojo ženo in nedolžne otročiče? Tudi mi smo podpre in pomoči vredni. Raztrgani smo, bosni in lačni, pa se nas noče usmiliti! Ali imaš tako kamenito srce do nas? Jokali smo žalosti, ko smo bili pri odpiranju onega zaboja pri naši sosedni. Mali Jožek me je solznih oči vprašal: "Mama, ali nam naš ata niso iz Amerike nič poslali? Kako bom hodil v šolo, ker nimam čevljev?"

Dragi mi sin! — Nepopisno sem žalostna, ker mi nisi poslal zaboja. Ali si morda na svojo ljubo mater že popolnoma pozabil? Koliko sem prestala s teboj! Morda si zašel na kriva pota, ker se ne držiš več četrte božje zapovedi. Oj, ljubi Francelj! Pomagaj mi kaj sedaj na zimo. Bog ti bo vse stotero povrnil. Molila bom zate, da bi bil še bolj srečen, kakor si. — Jaz sem pa vedno večja reva! Sosedov Janez je poslal svojim starišem za več tisoč kron vrednosti obleke in živil. Kako bi bila jaz srečna in vesela, če bi dobila le četrtno toliko. Usmili se torej svoje dobre in nesrečne matere, ter pomagaj mi kaj sedaj. Ljubi brat! — Pisal sem ti že, da sem se vrnil iz vojske, kjer sem preстал več težavnih let. Veliko se je med tem doma izpremenilo. Žena mi vsled prestalega gorja hira, otroci so bosni in skoraj nagi. Obleči jih ne morem, ker nimam denarja. V vojni sem osepel, da ne morem delati. Pomagaj nam, če le moreš, saj si vendar kri naše krvi. Usmili se saj mojih nedolžnih otročičkov, če se že mene noče usmiliti. Hvaležni ti bomo do groba za vsako najmanjšo pomoč. Pošlji nam kaj obleke in obnava za zimo, da ne bomo zopet prezebivali.

Pisano v sirotišnici za vojne sirote.
Dragi nam nepozabni ameriški rojaki!
Tudi mi se obračamo s pravim otroškim zaupanjem do Vas, ter Vas prosimo pomoči. Tukaj nas je več sto osirotelih deklic in dečkov. Nemila smrt nam je ugrabila v vojni ljubelega očeta. Zagrebli so ga daleč tamkaj v Karpatih ali na Italijanskem. Nič več ga ne bomo videli. Draga mamica je tudi umrla, ker je zbolela vsled prehudega vojnega gorja. Danes nimamo torej več ljubih starišev. Mesto se je nas sirot usmilito, ker drugače bi morali poginiti gladu in mraza.

Tudi mi Vas s povzdignjenimi ročicami prosimo, pomagajte nam, če je le mogoče. Pošlji nam za Božič kaj čevljev in gorke obleke, da nas ne bo zeblo. Usmilite se nas, največjih sirot na svetu! Za vse naše ameriške dobrotnike bomo vedno molili. Spominjali se Vas bomo tudi čez leta, ko dorasento. Odprite torej sre! Odprite roke! Sirotam olajšajte gorje!
Sledijo podpisi.

Opomba uredništva:
Gornji dopis smo sestavili in priobčili na tem mestu z ozirom na, v zadnji številki priobčeni poziv Slovenske Narodne Zveze in Zveze Jugoslovanskih Žen in Deklet v Clevelandu, Ohio, ki sta se zavzela za plemenito idejo glede zopetnega pošiljanja zabojev svojem v domovino.
Upamo, da ne bo sedaj med nami osebe, ki bi se ne hotela poslužiti te zopetne, morda zadnje prilike pomagati svojim dragim v domovini. Razveselite jih za letošnji Božič s primernim darilom. Prečitajte vsa ta namišljena pisma iz starega kraja, morda se tiče katero tudi tebe dragi rojak, ali rojakinja? Zamujeno se vedno baš sedaj lahko popraviš. Ne zamudi te zadnje prilike, da se ne boš morda zopet kesal. Pomni, da nam že star prepogor veli: Dvakrat da, kdor hitro (v Uredništvo "Glasila K. S. K. Jednote".

Zastopniki (United States Relief Shipment) pod vodstvom Slovenske Narodne Zveze in Zveze Jugoslovanskih Žen in Deklet v Združenih državah.
1) Cleveland, Ohio., Louis J. Pirc, 6119 St. Clair Ave.
2) Newburg, Ohio, Jakob Janchar, 3600 East 81st Street.
3) Collinwood, Ohio, Anton Mervar, 15218 Holmes Ave.
4) Steelton, Pa., Rev. Lukas Gladek, 395 S. 2nd Street.
5) La Salle, Ill., Anton Kastigar, 1146 — 7th Street.

- 6) Chicago, Ill., Ivan Gottlieb, 1821 West 22nd Street.
- 7) Lorain, Ohio, Joseph Svete, 1780 East 28th Street.
- 8) Milwaukee, Wis., F. X. Veranich, 383 — 1st Avenue.
- 9) Chisholm, Minn., Milan Pakiz, 1st Avenue.
- 10) Bridgeport, Ohio, Mihael Hochevar, R. F. D. No. 2, Box 29.
- 11) New York City, Matija Cagram, 126 East 7th Street.
- 12) Rock Springs, Wyo., Frank Kershnik, Rock Springs Wyo.
- 13) Pueblo, Colo., John Germ, 734 Moffat Avenue.
- 14) San Francisco, Cal., John Russ, 725 Rhode Island Avenue.
- 15) Forest City, Pa., John J. Decman, Box 168.
- 16) Minneapolis, Minn., John Jager, 5241 So. Upton Avenue.

To so naši do sedaj priglasi zastopniki. Cenjeno občinstvo, ki živi v teh mestih ali okolica, se prosí, da se pri teh zastopnikih oglašite za informacije.
Za vse druge informacije se obrnite na urad te družbe: 1052 East 62nd Street, Cleveland, Ohio.

Opomba: — Statistika za naročitev zabojev z dne 9. oktobra je bilr. sledeča:
a) Naročenih vseh zabojev skupaj 603 in sicer 454 malih in 149 velikih.
b) Na naselbine razdeljeni: Cleveland 404, Collinwood 126 in Newburg 73.

Poslalo se je od tukaj tudi nekaj zabojev po ekspresu v državo Penna, Texas in Ohio.
FRANK HUDOVERNIK, tajnik.
1052 E. 62nd Street, Cleveland, Ohio.

Razne novice.

Poročilo g. Walter Predovicha iz Ljubljane.

Mr. Walter Predovich, načelnik čehiškega Jugoslav Reliefa, ki je spremljal pošiljatev zabojev na parniku "Argentine" v Jugoslavijo, je poslal uredništvu "Glasila iz Ljubljane" dvoje ličnih razglednic, datirane, z duem 22. septembra t. l.

Na prvi razglednici je umetniško izdelana slika naših slovanskih blagovestnikov, sv. Cirila in Metoda; druga nam pa predstavlja skupino Sokolov v krogu pri prostih vajah.

Mr. Predovich poroča sledeče: "Imamo še 43 zabojev neposlanih v cklupirane kraje. Prihodnji ponedeljek odpotujeva s Sitarjem v Zagreb, od tam gremo z Mladineotom proti Sarajevu in Belgradu.

Kar se tiče pošiljatev v slovenske kraje, smo izročili in poslali zaboje vsem strankam, da ni preostal niti eden zaboj nedostavljen. Mr. Mladineo je tudi vse zaboje po Dalmaciji v redu razdelil.

Vreme postaja tukaj precej hladno, kar bo morda vplivalo na gripo med ljudstvom.

Danes se dobi v Ljubljani za en ameriški dolar 61 (enoinsesdeset) kron!

Sokolstvo dela sedaj tukaj ogromne korake. Ja zmislim, da so sedaj Sokoli najmočnejši steber, ki drži Jugoslavijo po koncu. Človek je vesel in ponosen, če jih gleda pri nastopu.

Pozdrav Vam in vsemu članstvu K. S. K. Jednote!
Walter Predovich.

Dostavek uredništva:
Škoda, da gori označene razglednice g. Predovicha nismo dobili v roke že pred nekaj tedni, da bi jo poslali tajniku J. R. Z. na konvencijo v Cleveland, kjer se je trosilo lažljivo vest, da večina tega blaga še sedaj ni prejetega, da menda tudi ne bo, ker je bila vsa stvar zgrešena in zavožena že v začetku?

Resnici in dobri stvari na ljubo prosimo vsa glasila J. R. Z., da priobčijo to naše najnovejšo izvorno poročilo Mr. Predovicha, da so bili vsi zaboji za slovenske kraje v redu razdeljeni in prejeti. Če pa preostalih 47 zabojev Mr. Predovich do sedaj še ni mogel dostaviti naslovljenecem v okupirane kraje, ni bila to njegova krivda, ampak je to lopovščina Italijanov, ki, kakor znano še niso dovoljevali našim ljudem pošiljati pisem v one kraje.

K sklepu prosimo slavno ekskutivo J. R. Z. da naj pride na

dan z imeni one večine naslovljenecy na Slovenskem, ki še niso prejeli zabojev. Taka neosnovana trditve je javno žaljenje bivšega čehiškega Jugosl. Reliefa in zasmeševanje onih številnih ameriških rojakov, ki imajo že davno v rokah pismena potrdila o resničnem prejemu zabojev. Ta potrdila pripisajo celo glasila J. R. Z.

Gospodje 'antikištariji' so jezni, ker sami niso hoteli pomagati svojem v domovini. Svojo "jezičco" skušajo sedaj ohladiti v javnosti s takimi gorostasnimi lažljivimi trditvami.

Predsednik Wilson bo kmalu okreval.

Washington, D. C. 13. oktobra. — Podadmiral Dr. Grayson, telesni zdravnik predsednika Wilsona zatrjuje, da se njegovo zdravje vidoma boljša. V obče je Wilsonov zdravstveni položaj tak, kakor večeraj."

Vseeno, pa Wilsonu še ne dovoljeno za več tednov opravljati uradne posle, ker mu zdravniki priporočajo popoln mir in počitek.

Ker je v senatu več novih važnih zakonskih že odobrenih načrtov, so senatorji zelo v skrbeh, kdo bo te načrte podpisal. Eni so že svetovali, da naj v odsotnosti, ali za dobo predsednikove bolezni istega nadomešča podpredsednik Marshall; vendar pa tega baš v tem slučaju ustava Združenih držav nedovoljuje, ker mora biti podpredsednik v svojem uradu do konec termina.

Prva in najbolj važna postava, ki je bila sprejeta v kongresu in senatu je uvedba splošne vojne prohibicije. Isto so danes nesli v Belo hišo, da jo predsednik podpise. Ako iste Wilson ne bo podpisal tekom desetih dni, stopi vseeno v pravo moč.

Važni načrti industrijalne konference.

Washington, D. C. 9. oktobra. — Na tu se vršiči industrijalni konferenci je predlagal danes John D. Rockefeller ml. javen zastopnik, da naj sprejme konferenca njegovo resolucijo s sledečim važnim načrtom:

Načelo zastopništva v industriji, pri katerem naj bi imeli tudi delavci (uslužbenci) svoj glas v zadevi določevanja razmer pri delu in svojih življenskih pogojev.

Dalje je bila na tej konferenci stavljena resolucija, da naj se sklene takoj trimesečno industrijalno premirje. Da naj se ustanovi vrhovni arbitrajski odsek s predsednikom in kongresom na čelu. Tretja resolucija se je na

našala na takojšno arbitracijo sedanje jeklarske stavke.

Prvi dve resoluciji so sestavili in predložili javni (ljudski) zastopniki, slednjo je pa spravila na dnevni red delavska stranka.

Mr. Gompersov načrt je, da naj bi se vsi jeklarski stavkajoči delavci takoj vrnili na svoja mesta, kjer naj čakajo končne razsodbe vrhovnega arbitrajskega odseka.

Poleg tega je predložil Mr. Gompers sledeče zahteve delavcev, katere naj industrijalna konferenca vpošteva:

Pravico organiziranja delavcev.
Pravico do kolektivnega pobotanja.

Pravico delavcev, da smejo iz svoje srede voliti zastopnike pri pogajanjih z delodajalci.

Svoboda govora, tiska in zborovanja.
Pravico organiziranja delodajalcev.

Minimalno 8 urno dnevno delo, z enodnevnom počitkom vsak teden. Ob sobotah naj se dela samo pol dneva; čezurno delo naj se odpravi.

Življenskim razmeram primerne plače.

Ženske naj prejemajo za jednako delo tako plačo, kot možki.
Prepoved dela za otroke izpod 16 let.

Prepoved imigracije (priseljavanja) za dobo dveh let potem, ko bo svetovni mir podpisan.

To prepoved naj se v slučaju potrebe tudi kasneje raztegne, če bi nastalo v Ameriki pomanjkajenje dela.

Gavis McNab iz San Francisco je predlagal, da naj se imenuje v vrhovni arbitrajski odsek, vse še živeče predsednike Združenih držav.

Transkontinentalni polet.

New York, N. Y. 11. oktobra. — V veliki tekmi ameriških armadnih letalcev iz New Yorka do San Francisco je zmagal poročnik Belnik Belvin W. č. — ibiwKmfáypjijvin W. Maynard. Iz Mineole, N. Y. je preletel ta častnik razdaljo 2701 milj v 75 urah. Drugi je došel na cilj major Spatz v 83 urah in 41 minutah, tretji pa poročnik Kiel v 83 urah in 44 minutah.

Te transkontinentalne dirke se je vdeležilo 47 letalcev; mnogo izmed teh pa ni nadaljevalo dirke, ker so imeli neprilike tekom poleta. Številno ponesrečencev, oziroma ubitih pri tej tekmi znaša pet in sicer Major H. D. Crissy, saržent Virgil Thomas, ubita pri Salt Lake City, saržent W. H. Nevitt ubit pri Deposit, N. Y.; poročnik E. V. Wales padel na tla pri Cheyenne, Wyo., W. D. McClure in major A. Le Sneed ubita pri Buffalo, N. Y.

Ameriški Rdeči Križ.

Vpisovanje za Ameriški Rdeči Križ se bo to leto vršilo tekom desetih dni, in sicer od 2. novembra do 11. novembra, obletnice sklenitve premirja. Tekom tega časa bo Rdeči križ vzel v svoje članstvo vsakega mogočega možkega, ženske ali otroka v Združenih državah. Rdeči križ hoče in se nadeja pomoči slovenskega naroda v tej deželi, hoče Slovencev, pa naj bodo državljani ali ne.
Kdor pristopi k Rdečemu križu, pokaže s tem, da se strinja z vsem, kar je napravil Rdeči križ v preteklosti, kar dela sedaj in kar upa storiti v bodočnosti.
Razen plačila \$1 se ne zahteva nobenih obveznosti.
Poleg vpisovanja vodi Rdeči križ kampanjo za nabavo svote \$15,000,000. Del te svote se bo uporabil za izvedenje programa Rdečega križa doma, velik del se pa potrebuje in se bo uporabil za

izpolnitev nalog, katere si je nadel Rdeči križ, da pomaga trpeči Evropi in Vzhodu.

Pred veliko stavko premogarjev. Philadelphia, Pa. 11. oktobra. — Ker niso premogarske družbe dovolile 60 odstotno povišanje plače kopačem mehkega premoga, je bilo danes tozadevna posvetovanje med premogarji in lastniki rogov zaključeno, oziroma prekinjeno brez kakega uspeha. Ako se med tem časom ne pripeti kaj izjemnega, bodo vsi premogarji letos dne 1. novembra zastavkali, kojih se računa nad 300,000. Prizadete bodo države Illinois, Indiana, zap. Pennsylvania in Ohio.

Zoper policijsko unijo. Washington, D. C. 13. oktobra. Danes je bila v kongresni zbornici sprejeta predloga, na podlagi katere je postavno prepovedano pristopati policajem v kake unijske organizacije. Ta zakonski načrt je bil odobren z ozirom na minulo stavko policajev v Bostonu, Mass.

Čehoslovaški poslanik za Združene države. Washington, D. C. — Iz Prage prihaja vest, da je bil imenovan Dr. J. Stefanek za ministra nove čehoslovaške republike, ki bo zastopal svojo vlado v Washingtonu, D. C. Dr. Stefanek je bil dosedaj urada čehoslovaškega zunanjega urada v Pragi.

Francija podpisala mirovno pogodbo. Pariz, 11. oktobra. — Danes je bila v francoski senatni zbornici sprejeta mirovna pogodba v Nemčijo z vsemi 217 glasovi; zoper to točko ni bil oddan noben glas. Zaeno s to pogodbo je bila sprejeta tudi pogodba, ki določa obrambno zvezo med Francijo, Anglijo in Ameriko.

Pariz, 14. oktobra. — Vládni list "Journal Officiel" javlja, da je večeraj francoski predsednik Poincare podpisal mirovno pogodbo z Nemčijo, ter vse druge mirovne točke, ki so bile odobrene v Versailles dne 28. junija t. l. — S tem podpisom je bila Zveza narodov ustanovljena.

Mirovno listino se je shranilo na podlagi določbe mirovne pogodbe v uradu ministrstva za zunanje zadeve. S podpisom miru z Nemčijo je večletno vojno stanje v Franciji uradno preklicano.

Annunzijeva slava pojenja. London, 10. oktobra. — Nekomu tukajšnjemu časnikarskemu izvetstvu se poroča, da je bil Gabriel D'Annunzio v Reki umorjen, ta vest pa vendar še ni potrjena. Položaj v Reki postaja vedno bolj in bolj kritičen, ker se italijanska armada in mornarica nočeta pokoriti povelju vlade, da bi pregnale Annunzija iz Reke.

Ljudstvo v Reki se je že naveličalo fanatičnega postopanja tega italijanskega stotnika, ki hoče s silo Reko prikloniti k Italiji. To je napotilo Annunzija, da je izročil svojo dosedanjno čast kot poveljnik ustaških čet generalu Cherinini; slednji je namreč javno odpovedal svojo pokorščino italijanskemu kralju.

Jugoslovanska bojna ladja potopljena v viharju. Rim, 12. oktobra. — Iz Zadra v Dalmaciji se semkaj poroča, da se je dne 11. biva avstrijska bojna ladja "Franz Josef" potopila vsled silnega orkana na morju. Označena ladja je bila prideljena Jugoslaviji in je vozila strelivo za svojo armado. Druge podrobnosti o tej nesreči še niso znane.

Društvena naznanila in dopisi.

NAZNAILO.
Iz urada odbora društva sv. Jožefa št. 2. KSKJ. Joliet, Ill.
 Naše društvo je imelo svojo redno mesečno sejo, dne 5. oktobra 1919 in na tej seji je bilo sklenjena, ter dostavljena sledeča točka k' društvenim pravilom:
 Stran 7 člen 6, točka 2; in stran 9, točka 9. "Zaradi sedanje jeklarske stavke. — Ako kateri član, spadajoč k društvu sv. Jožefa št. 2. K. S. K. J. dela za časa sedanje stavke v jeklarni, ter se pri delu v jeklarni, ali na potu v jeklarno, ali domov, ali na katerikoli način poškoduje, ali zbolji zaradi dela — tak član ne dobi nobene bolniške podpore iz blagajne društva sv. Jožefa št. 2. K. S. K. J. Joliet, Ill.
John Filak, predsednik.
John Vidmar, tajnik.
John A. Težak, zastop.
 (Društveni pečat.)

VABILO NA SEJO.
 Vse člane društva Marije Pomagaj, št. 78. K. S. K. J. Chicago, Ill., opozarjam, da se gotovo udeležijo seje za mesec oktobra, ki se bode vršila zopet na nedeljo, kakor je bilo sklenjeno meseca maja. Torej, zaradi važnega vzroka pridite vse na sejo dne 19. oktobra popoldne.
 S pozdravom do vseh članic
M. Blaj, tajnica.

NAZNAILO.
 Iz urada tajnika društva sv. Mihalja št. 163 K. S. K. J. Pgh. Pa. se naznanja vsem članom našega društva, da se je na prošli seji 4. sept. odpovedal naš soprobat Anton Gorički svoji službi kot bolniški odbornik, ker odpotuje v staro domovino. — Ker je bil označen dober član in uradnik društva, mu želimo srečno potovanje ter vesel povratek v svojo milo domovino.
 Na isti seji je bil izvoljen za bolniškega nadzornika (odbornika) soprobat Mirko Sambol, stanujoč na 46—141 Holly Way, Pittsburgh, Pa.
 Vsih tega se daje na znanje vsem članstvu našega društva, da naj se vsakdo kdor zbolji, ali zopet ozdravi—javi pri soprobatu Mirko Sambol-u.
 Dalje se tem potom lepo zahvaljujem vsem našim članom, ki so se udeležili parade, ozir. proslave razvitja hrvatske zastave dr. Anđeo Čuvar br. 163 N. H. Z. v Etna, Pa. Bilo je res za celo naše društvo ponos in dika. Ključem torej: Živele društvo! Živele zaveditelj bratje, sestre in mladi našega društva št. 163 K. S. K. Jednote!
 K sklepu se prosim in opozarjam vse članstvo, da pribajajo v polnem številu na naše seje (sednice) in da redno plačujejo svoje mesečne asesmente!
 Pozdrav vsem članom (icam) našega društva in vsemu ostalemu članstvu K. S. K. J.
Math Broznić, tajnik.

NAZNAILO.
 Članicam društva "Marije Pomagaj" št. 164 KSKJ., Eveleth, Minn., se naznanja, da se naj polnoštevilno udeležijo prihodnje redne mesečne seje dne 19. oktobra t. l. v navadnem prostoru, ker imamo več važnih točk na dnevnem redu. Med tem bo tudi uravnava in sestava naših novih društvenih pravil, katere si misli naše društvo nabaviti.
 Ker je to zelo potrebno za naše društvo in tudi koristno, zatorej Vas cenjene sestre uljudno vabim ter prosim, da pridete vse na prihodnjo sejo. Čim več nas bo na seji navzočih, tem boljše bomo stvari izvršile.
 S sesterskim pozdravom
Mary Anzele, tajnica.
Joliet, Ill.
 Josip E. Ursich, sin rojaka Mihalja in Analijske Ursich iz Joliet se je te dni zopet podal v Chicago, da nadaljuje, oziroma dovrši zadnje leto svojih študij zdravilstva in kirurgije na Northwestern univerzi.
 Označena družina ima tudi še dve nadebudni heeri, ki nadaljujejo svoje višje študije. Miss Mary Ursich obiskuje Joliet Junior College, da postane učiteljica, mlajša, Miss Dorothy Ursich se je na podala na St. Francis Academy, kjer obiskuje trgovski tečaj.

Vsa čast in ponos takim zavediteljem slovenskim starišem, pa tudi mladini. Vsem navedenim želimo mnogo uspeha, ozir. uspešen zaključek šolanja.
Poročevalec.

VABILO NA SEJO.
 Zveza Jug. Žena in Deklet Chicago, Ill., uljudno vabi s tem vse svoje članice, tako tudi podr. Slov. Nar. Zveze št. 27. "Woodrow Wilson in ostale rojakinje ter rojake iz našega mesta na prihodnjo sejo, vršeno se v četrtek, dne 16. oktobra zvečer ob osmih v Slovenski cerkveni dvorani.
 Seja bo velevažna, da se kaj ukrene glede nakupa blaga za zopetno pošiljanje vojnim sirotam v staro domovino.
 Kdor ima kaj nerabne obleke, ali obuvale, ter hoče isto darovati sirotam ter revežem v domovini, naj prinese vse blago že s sabo na prihodnjo sejo, ker blago že nabiramo. Naša kampanja bo zaključena dne 1. novembra. — Iz prijaznosti sprejema ves ta čas zavitke blaga tudi uredništvo "Glasila K. S. K. Jednote" na 1951 W. 22. Place.
 Udeležite se torej prihodnje seje polnoštevilno.
 Z narodnim pozdravom
Odbor.

Važno prednaznanilo.
 Cenjenemu občinstvu in raznim društvom v Chicago, Ill. se s tem uljudno naznanja, da bo vpriporila Zveza Jug. Žena in Deklet, Chicago, Ill., zadnje nedeljo meseca decembra, to je 28. dec. t. l. v znani Hoerberjevi dvorani nad vse zanimiv igrokaz "Ob vojski," v štirih slikah. To krasno delo je spisal tik prek svojo smrtjo l. 1918 nepozabni Dr. Janez Ev. Krek.
 Igrokaz "Ob vojski" bo ta dan prvič vpriporjen v Chicago. Ves čisti prebitek te igre bo namenjen za one naše nesrečnike, ki so oslepel v vojski in se nahajajo v nekem zavodu v Ljubljani. Vstopnice bodo naprodaj že tekom prihodnjega meseca.
 Upamo, da bo ta dan Hoerberjeva dvorana natlačeno polna!

PREDNAZNAILO.
 Chicago, Ill. — Samostojno mladeniško podporno društvo "Danica" v Chicago priredi 16. novembra t. l. v Hoerberjevi dvorani na Blue Island ulici veselico v zvezi z dramatično predstavo. Vpripori namreč Funtekovo dramo "Tekma", prvič na ameriškem slovenskem odru. V prošlavo društvenega desetletnega obdobja pa vpripori 11. januarja 1920 Finžgarjevo najnovejši narodno igro "Veriga", katero je odbor tega društva ravnokar prejel iz stare domovine.
 Odbor tega društva opozarja in obenem prosi vsa slovenska društva v Chicago, da ne priredijo na omenjene dneve veselice. V enakih slučajih se bo naše društvo tudi oziralo na druge prireditve. — **Frank Mravljja**, predsednik.

Pisma iz stare domovine.
Iz Adlešič na Belokranjskem.
 Č. g. Ivan Šašel, župnik v Adlešičah na Belokranjskem piše dne 30. avgusta "A. S." med drugim tudi, koliko žrtev je minula španska influenza v oni fari zahtevala. O tem omenja sledeče:
 "Pri nas se je začela španska influenza lani v začetku oktobra in je trajala 3 mesece, do konca leta. Bilo je silno žalostno, ko je skoraj vse ležalo, posebno pa še najmočnejše osebe in v najlepših letih. Vseh je umrlo v naši župniji 33 oseb, 13 moških in 20 ženskih, največ v Tribučah 11. 23. okt. smo imeli v Tribučah na en dan 4 sprevede. Umrli pa so za špansko izmed odraslih: Magda Adlešič iz Adlešič, št. 19. Jure Kipavec, posestnik iz Tribuč št. 15. Ana Likonija iz Tribuč št. 45. dekle, Miko-Pezdire iz Tribuč št. 16. posestnik, Ana Horvat, dekle iz Tribuč, št. 9. Ana in Magda Šikonija iz Tribuč, št. 52. — Al. Črnič, deček iz Bednja št. 16. — Ana Kapele, gospodinja iz Sel, št. 23. — Ivan Stubler, deček iz Tribuč, št. 37. Magda Veselič iz Vrhovce št. 7. dekle. Franca Mlek iz Adlešič št. 23. dekle. Miko Grabrijan, cestar, iz Sel št. 19. Ivan Peteš, posestnik, iz Sel št. 15. Štefan Peteš ml. iz Sel, št. 11. Miko Miketič, učitelj iz Gorenje št. 8. Marija Matešič, gospodinja iz Pribinec št. 6. Ana Jankovič, dekle iz Purge št. 11. Marija Grabrijan, učitelj, in Ana njegova hči iz Sel št. 12. Vseh mrličev pa smo imeli lani 53. ne navadno veliko, a leta 1917 pa 34."

Janez Gril iz Busince pri Toplicah na Dolenjskem piše svojeemu bratu Math Grill-u v Chicago sledeče:
 dne 8. septembra 1919.
 Dragi mi brat!
 Že lep čas je potekel, kar sem pisal, da bi kaj izvedel od mojih ljubih bratov in sestri iz daljne Amerike. Bili smo dolgo časa vsled ustavljenega pošte ločeni drug od drugega. Dolgo časa smo prenašali gorje minule vojne. In končno smo pa vendarle pričakali zaželjeni mir. Lanski dan sv. Martina je nam bil kakor glas kukačev v gozdu. Vsakdo se veselil njenega, težko pričakovanega klika. — Hvala Bogu! Da bi ta mir ostal le za vedno na celem svetu!
 Dam ti vedeti, da pri zdravju smo še vsi, hvala Bogu. Otrok imam četrter, dva fantka in dve deklici. Najmlajši, Ivan, 3 leta star je najbolj korajžen od vseh drugih; vsled tega ga imajo mati osobito radi, ker se jim zna tako prikupiti.
 Poročam ti, da smo kišto dobili popolnoma v redu. Zabita je bila tako, da smo jo komaj odprli. Isti dan je bil pri nas v hiši ves Dolenji Businec; vse je bilo radovedno, kaj je v kišti, ko je bila tako težka. Odprli smo jo z velikim veseljem ter razdelili vse zavitke, kakor naročeno. S Hriba je bila poslanega zelo vesela, ker je bila v pomanjkanju/takih stvari, katerih se pri nas sploh ne dobi. Tudi za tri tisoč kron bi človek ne mogel vsega tega kupiti; kar ste poslali.
 Res, marsikaterikrat sem bil lačen, jaz in moja družina; utrgali smo si od ust, da je bilo za čevlje in obleko, ker za denar sploh nismo mogli kupiti. Zdaj ste pa Vi nas oblekli. Meni ste poslali stvari, da jih bom imel do smrti; za ta boljše mi ne bo treba nobene obleke kupovati; vse je tako lepo, samo za praznike.
 Dragi mi bratje in sestra! Vsem skupaj se iz srea lepo zahvaljujem jaz in vsa moja družina za prejeto blago. Če stopite danes v nešo hišo, nas dobitte vse v ameriški noši, ali obleki! Zgodilo se je, kakor čudež v preteklem času, tako tudi s poslanim zabojem, kojega nismo pričakovali. — Nič več nismo imeli stvari za otroke preobleči. Zdaj pa vse naenkrat vse lepo in novo! S kom naj Vam jaz vse to poplačam, tako daleč od Vas? Celih K 1000. — sem hranil, odkar smo v materini hiši. Mislim sem kupiti Micki potrebnih stvari go bo šla k birmi; pa je nekdo vdrl v hišo ter mi denar odnesel, tako da sem bil popolnoma "suh". Zdaj pa naj opravljam družino; ena gre k birmi, druga pa v šolo brez obdeke in brez denarja? Nepopisno mi je bilo tedaj hudo. No, zdaj mi je pa Bog vse preložil, da sem zopet potolažen. Hvala Vam torej še enkrat za poslano stvari!
 Z iskrenim pozdravom do Vas vseh tvojih brat
Janez.

vojno posojilo; žal, da onih K 4000. — ne bom nikdar več videl — Tudi sem ob vso obleko, katere sem v službi pri Gorici pustil, danes bi bila vredna nad 6 tisoč kron. — Pa sem le še odnesel srečno pete. Pustil sem vse tam, ter pribežal čez grm in strn naravnost v Zeje. Letos sem videl prvič zemlje in kruh na trgu, oziroma v prodajalnah. Kolika izprememba in kaki občutki pri tem! In kako se mi je čudno zdelo, ko je doma naenkrat vse tako tiho postalo. Nikakega grmenja topov, in rožljanja strojnje. Doma na Kranjskem se jim po mojih mislih ni tako hudo godilo; lačni niso bili preveč, le moških je manjkalo za delo. — Sedaj pa kar tja v en dan živimo ter čakamo usode. Kar hoče naj pride; vse je že bilo; samo svet se še ni tu podrl. To ni več svet, ampak pekel. Moli, da ne prideš vanj.
 Leta 1917 smo bili še skupaj na Monte Gabriele pri Gorici z našo staro 2. kompanijo. Videl sem še Noyaka, Rakoveca in Celice; druge naše bivše tovariše kriče že vsa zemlja. Tudi Rakovec je letos na Koroskem padel. Razvoznika (Gefr.) Klemenčiča si gotovo poznal; doma je bil tu od Šent Vida pri Zatični. Ta je padel na Ruskem, ko ga je granata popolnoma raztrgala.
 Jaz se še ne mislim ženiti, čeprav bom že 50 let star. Dobil bi še lahko mlado nevesto, pa se bojim, da bi ne bila prehitro vdova.
 Ako prideš iz Amerike, prinesi gotove amer. dolarje s sabo, ker tukaj plačajo več kot 40 kron za en dolar. — Štefan, pripelji avtomobil s sabo, da se ne boš tu s karjico vozil! Pridi domov, Vsakemu se vidi lepše doma kot v tujini. Od Vas jih je prišlo že mnogo domov ter sem že govoril z njimi. Čudno, — da se želijo vsi vrniti nazaj!"

Sliko od mene boš že dobil. Sedaj nosim srbsko uniformo. Hvala za tvojo sliko. Ti ga pa še vedno pihneš. Verujem ti, da si se že tudi javil veličeli krampa, do kojega tudi jaz nimam posebne ljubezni ker je težko z njim obogateti.
 Svetujem ti, da si kako lahko službo preskrbi; ne muči se preveč in ne ženi se, saj si boš lahko v domovini zbral, kakršno boš hotel.
 Torej sprejmi moje iskrene pozdrave iz naše nove Jugoslavije. Habsburžani so šli koze past; Franc Jožefa vrag v dimniku suši; Koreleč pa v Švici gobe bere. — Tako se je vse pri nas izpremenilo.
 Tvoj stari znanec
Janez.

Mrs. Frančiška Podvasnik v Pittsburgh, Pa., je prejela od svoje sestre iz Ljubljane pismo sledečee vsebine:
 Ljubljana 30. avgusta 1919.
 Dragi mi sestra!
 Kako veseli smo zopet tvojega pisma; kar eden za drugim letamo, kdo ga bo poprej videl in bral.
 Danes se vam zahvaljujem jaz in vsi za poslani zaboje. Bog naj vam vsem tisočkrat povrne, ker ste tako dobrosrčni, posebno tebi, draga sestra. Ko bi ti vedela, kako veselje in dobroto si ti meni storila s poslanim darilom; tega ni sploh opisati ne morem. Verjem mi, da sem od veselja jokala, ko sem zagledala, kako velika kišta je. Nisem pa mislila samo nase, ampak tudi na one tri sorodnike v Trebnjem, kako bodo daril veselji, ker so tudi v potrebi. Najlepša torej hvala za vse; nikdar to ne bo pozabljeno!
 Še drugi ljudje, ki nas poznajo in naše razmere, kako nam privoščijo in želijo, da bi vam Bog povrnil te dobrote; kako dobro sestro da imam jaz. Še enkrat vama kličem iz daljave: Bog vama povrni!
 In zopet danes berem v pismu, da mi pošlješ denarje. Oh, kar verjeti ne morem tega, da sta tako dobra. Saj vaju tudi Bog ne bo nikdar pozabil, on vama bo vse povrnil. Tudi meni se že povračuje. Noben vojak, ki je bil lačen ni prišel, da bi mu ne bila dala zadnji kosček kruha, ki sem ga imela tedaj, ko smo vsi stradali.
 Dragi sestra in svak! Sliko smo tudi dobili. Kako smo, je bilo veseli. Nismo se je mogli nagledati bila je cel tepeh na mizi, da smo je imeli vedno pred očmi. Tudi naše slike dobite, na kateri pa ne bomo vsi tako lepo zgledali kot vi. Prestali smo namreč dosti hudega zadnja leta. — Na Mali Šmarn gre-

no pa na Brezje in Bled, kjer se bomo tudi vas spominjali.
 Res, komaj že čakam spomladi, če boš res prišla domov. Samo, da bi še tega veselega svidenja dočkala!
 Zdaj pa sprejmite vsi naše najiskrenejše pozdrave. Piši zopet kmalu!
 Tvoja sestra
Mici.
Bogata Indijanka.
 V okraju Okmulgee, Oklahoma, živi gotovo najbolj bogata Indijanka na svetu. To je komaj 20 let stara Miss Katie Fixico iz znanege Creek indijanskega plemena.
 Njeni stariši so ji zapustili v omenem kraju ogromno ozemlje, na katerem se nahaja več petrolejskih vrelcev. Iz teh vrelcev dobiva ta srečna Indijanka \$3.800 čistih dohodkov na dan. V banki in raznih vrednostnih papirjih ima pa naloženih okrog 8 milijonov dolarjev. Poleg tega odkrivajo na njenem posestvu vedno več novih petrolejskih vrelcev.
 Rdečepoltna gđ. Fixico ni kaka priprosta Indijanka, ampak zelo izsolana Američanka; ljudstvo v enem kraju jo ima zelo redno, ker mu dosti pomaga. Skoraj vse glavne posle pri trgovini nadzoruje sama ter se vozi s krasnim avtomobilom iz kraja v kraj. Zanesljivo jo že ve več Amerikancev, katerim je pa odrekla roko, trdeča, da se bo poročila s kakim poštenim in pridnim Indijancec.

no pa na Brezje in Bled, kjer se bomo tudi vas spominjali.
 Res, komaj že čakam spomladi, če boš res prišla domov. Samo, da bi še tega veselega svidenja dočkala!
 Zdaj pa sprejmite vsi naše najiskrenejše pozdrave. Piši zopet kmalu!
 Tvoja sestra
Mici.
Bogata Indijanka.
 V okraju Okmulgee, Oklahoma, živi gotovo najbolj bogata Indijanka na svetu. To je komaj 20 let stara Miss Katie Fixico iz znanege Creek indijanskega plemena.
 Njeni stariši so ji zapustili v omenem kraju ogromno ozemlje, na katerem se nahaja več petrolejskih vrelcev. Iz teh vrelcev dobiva ta srečna Indijanka \$3.800 čistih dohodkov na dan. V banki in raznih vrednostnih papirjih ima pa naloženih okrog 8 milijonov dolarjev. Poleg tega odkrivajo na njenem posestvu vedno več novih petrolejskih vrelcev.
 Rdečepoltna gđ. Fixico ni kaka priprosta Indijanka, ampak zelo izsolana Američanka; ljudstvo v enem kraju jo ima zelo redno, ker mu dosti pomaga. Skoraj vse glavne posle pri trgovini nadzoruje sama ter se vozi s krasnim avtomobilom iz kraja v kraj. Zanesljivo jo že ve več Amerikancev, katerim je pa odrekla roko, trdeča, da se bo poročila s kakim poštenim in pridnim Indijancec.

Dobro delo boš storil, če pridobiš kakega novega člana (ico) za K. S. K. Jednote.

NAGRADE V ODRASLEM ODELKU ZA DRUŠTVA SO:
 Prva nagrada \$25.00 za pridobitev največ članov do 1. jan. 1920.
 Druga nagrada \$15.00; tretja pa \$10.00. Imena teh društev bodo vpisana v Zlato knjigo K. S. K. Jednote.
 Dalje je določena posebna nagrada \$2.50, ozir. \$5.00 za vsakega člana (ico), ki pridobi tekom leta 5, oziroma 10 novih članov.
 Nova, ali posebna nagrada, v veljavi od 1. avgusta dalje je pa še \$1 za vsakega novega člana (ico). Ako dobi torej kak član 5 novih članov, bo prejel od KSKJ. \$7.50 nagrade v denarju, za 10 pa \$15.00, oziroma \$1.50 za vsakega. To je že lepa svota, katere Vam ne nudi tudi ne kaka velika angleška podporna organizacija.
NAGRADE V MLADINSKEM ODELKU:
 Prva nagrada za društvo \$15.00 za pridobitev največ članov do 1. jan. 1920. Druga \$10.00 tretja pa \$5.00. Tudi imena teh društev bodo vpisana v Zlato knjigo K. S. K. Jednote.
 Dalje dobi vsak tajnik krajevnega društva 10c (deset) za vsakega novega člana; najsiže iste sam privede v društvo, ali kdo drugi. Ta nagrada je malo priznanja za delo tajnika, ki ga ima pri poslovanju Mladinskega oddelka.
 Za vstanovitev novih društev so v veljavi tudi še vse stare nagrade.

NAZNAILO IN ZAHVALA.
 Potrtega srea naznanjava sorodnikom, prijateljem in znanecem širom Amerike in stare domovine pretušeno vest, da je neizprosna smrt pretrgala v najlepši življenski dobi 37 let nit življenja našemu bratu, bratranecu itd. g.
FRANK-U ŽAGAR.
 Rojen je bil pred 37. leti v Babinem Polju, Stari Trg pri Rakeku na Notranjskem. Prišel je v Ameriko pred 16. leti in umrl 3. oktobra 1919 v bolnišnici sv. Jožefa v Joliet-u, Illinois. Pokopan je bil dne 5. oktobra na pokopališču sv. Jožefa v Joliet, Ill. Tukaj zapuša enega brata in bratranca; v stari domovini pa stariše, enega brata in tri sestre. Bil je član društva Vitezi sv. Martina št. 75, K. S. K. Jednote, v La Salle, Ill., in društva H. Z. od Illinois, št. 22 v Ottawa, Ill., ter društva sv. Barbare št. 3, J. S. K. J. v La Salle, Ill.
 Tem potom se iskreno zahvaljujemo odbornikom in društvenikom imenovanih društev za podarjene vence in izkazano mu zadnjo čast pri pogrebu. Dalje se zahvaljujemo za trud in bratsko delo g. John Lekan-u, družini Jos. Muhič, č. g. Rev. Plevniku in vsem ostalim rojakom, prijateljem in znanecem iz Joliet, La Salle, Ottawa in drugod, ki so našemu nepozabnemu pokojniku stregli in pomagali za časa njegove boleznice, kakor tudi za njih trud in delo, ki so ga imeli za časa pokojniške smrti. Posebna hvala še družini Lekan iz Ottawa, Ill., in vsem ostalim, ki so naju tolažili in pokojniku izkazali zadnjo čast s tem, da so se udeležili pogreba. Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala, pokojniku pa večni mir in pokoj!
 Priporočamo ga, v molitev in blag spomin.
John Žagar, brat.
Josip Strle, bratranec.
 Virginia, Minn., dne 6. oktobra 1919.

RAZVESELITE SVOJCE ZA BOŽIČ! POSLJITE JIM ZABOJ Z BLAGOM!

Rojakom naznanjam, da jaz pošljem spodaj označeno blago fine vrste za 100 dol., ter srednje vrste za 90 dol. Vsteta je postnina, zaboje in ekspres. S tem si prihraniš čas, ter 10 do 20 dol. Na željo se lahko pošljejo samo možki, ali samo ženski čevlji, ravnatako spodnja obleka. Vsako naročilo bode od nadzornikov pregledano in potrjeno. Teža za vse skupaj znaša okrog 120 futov. Naročite takoj. Pošlje se sledeče:

- 40 yardov flanele za spodnje obleke, svetle in temne.
- 25 yardov blaga za ženske ali otročje obleke.
- 20 yardov platna. 2 odeje (kovtra).
- 4 spodnje srajce, 2 možke, 2 ženske.
- 4 spodnje hlače, 2 možke, 2 ženske.
- 2 para čevljev možkih, 1 par za praznik, 1 za delavnik.
- 2 para čevljev ženskih, 2 para nogovic.
- 1 dc, cvirna, 5 dc. knofov, 1 raz. šivank.
- 5 funtov surove kave, 5 funtov riža, 1 funt čaja,
- 2 funta sladkorja, 5 funtov moke, 1 qt. Mazola olja,
- 10 kosov mila za pranje, 5 kosov mila za umivanje.

Zadnji dan za naročila je 30. oktobra.

John Gottlieb,
 zastopnik Reliefa za Chicago.
 1821 W. 22. Street. Chicago, Illinois.
 Telephone Canal 3073.

Avtonomija v Jugoslaviji.

Ustava kake države, še bolj pa njena uprava mora se prilagoditi naravnim razmeram. Le tedaj bo ustregla svojemu namenu, zagotovati prebivalstvu varni obstanek in razvoj. In baš radi tega je zelo verjetno, da upravna sistema, docela primerna Eregovini ali Srenju, ne bi povsem nespremenjena brez očitne škode mogla vpeljati se ob Soči ali Krki. V tem pogledu nikar nobene tesnosrčnosti med zakonodajalci in organizatorji naše samostalnosti! Zgodovinsko in državnoopravno ločeni skozi toliko stoletij se bomo privadili eden drugemu, ako se hodimo mogli pravično gibalni po svoje. Prepotrebna asimilacija vseh treh gran, iz katerih je sestavljen troimski narod jugoslovanski, boče se morda najbolj pospešila, ako se vsakemu plemenu omogoči svobodni razvitek na naravni podlagi.

Stoječ na tem stališču pridem do zaključka, da bi kazalo, jugoslovansko našo skupino dobiti na tri upravna ozemlja: Slovenijo, Hrvatsko v ožjem smislu in Bosno-Eregovino, združeno z Dalmacijo. Naravno, da slovenski skupini prisvajam tudi istrske Hrvate, saj smo z njimi itak združeni v bratski ljubezni, preizkušeni v neprestanih bojih proti skupnemu sovražniku. Da se Dalmacija administrativno zveže s svojimi zaledjem Bosno in Eregovino, zagovarjam se da s tehtnimi razlogi. Hrvatski skupini končno bodo priklopili one pokrajine, katere se znova pridobe materizemlji.

V državni celoti obravnavajo naj se skupne zadeve in one, katere se dajo skupno bolj opravičiti nego ločeno, po skupnih zakonih in skupnih državnih organih. Vse ostalo pa naj se mirno prepusti zakonodajstvu in upravi posameznih državnih skupin.

Oglejmo si sedaj ono zahodno skupino, katero po pretežni večini stanovništva lahko nazivamo slovensko. V njej bodo združene Kranjska, Spodnje Štajerska, slovenski del Koroske, potem Primorska. Po zadnjem ljudskem številu imela bi okroglo dva milijona prebivalcev s 40.000 štirjiškimi kilometri. Na čelu jej stoji deželni poglavar kot šef uprave, na njegovi strani deželni zbor kot zakonodajni organ. Ali po mojem mnenju je to ozemlje že preveliko in prerazlično da bi ga uspešno mogel voditi in upravljeti en sam človek. Radi tega uvedejo se naj okroglja, broječa po 6—700.000 duš. Zadoščalo bi v tem pogledu, ako razdelimo slovensko na tri okroglja: Kranjsko potem Štajersko s slovenskim Korotanom in konečno Primorsko.

Da, pri ureditvi tega ozemlja odločno odklanjamo takozvano dvojno upravo, po kratki oceni tega upravnega nastora, izražam uže v prvem članku, pač ni treba izrečno naglašati. Razsodno upravo naravnost onemogočuje; pri tem stroju tečeta dve kolezi drug poleg drugega, brez notranje medsebojne vezi, čestokrat v direktni nasprotni meri. Nepraktična je pa ta delitev upravne oblasti in vrh tega neprimerno draga celo v popolnem mirnih docela urejenih razmerah. Toda kako kvarne posledice lahko nastanejo iz lažnjive "deželne avtonomije", ako v roke pride brezobzirnemu državitemu samosilniku, o tem imamo najžalostnejše dokaze baš dandanes v okrajno zavoženi samosvoji upravi na Kranjskem.

"Če pa odpraviš deželno avtonomno oblastvo, kako bodeš varoval samoupravo proti birokratizmu?" — utegneš me vprašati. S tem, da organično in sicer v vseh inštancah, uradniški in lajski živeli, imenovane funkcionarje in od ljudstva izvoljene. Že v najvišji deželni in stani! Pač bodi deželni glavar imenovan od državnih centralne oblasti, vendar nikar ni treba, da bi moral biti vzlet baš iz uradniških krogov. Prevažno to mesto se more izročiti celo možu ne juristu brez neposredne uradniške šole, ako le splošna izobražena in daritost njegova ter narodno zaupanje jamčijo za njegovo zmožnost za izročeno mu težavno nalogo. Odgovornost njegovo bodi pa dvojna: z ene strani naj bo odgovoren centralnemu oblastvu, z druge pa, toda omejeno na čisto deželne zadeve ter na izvršitev deželnih zakonov tudi deželnemu parlamentu ne ostane

gola fikcija, kakor na primer ona naša papirnata ministrska odgovornost, katere se še nikoli ni bil zbal noben avstrijski minister.

Deželni poglavar z deželnimi svetniki skupaj reprezentuje deželno vlado. To bi pa sestavljalo, da eno polovico vladnih svetnikov pač imenuje centralna oblast iz državnih uradnikov, druga polovica pa bodi sestavljena iz deželnih poslanečev, za volilno dovoljenih od deželnega zbora ter od istega ter iz deželnozborskih sredstev plačan. Torej pod predsedstvom deželnega poglavarja naravnost kombinacija sedanje deželne vlade in sedanjega deželnega odbora.

Prednosti take sestave so evidentne. Kakor, sovrana sila se dandanes narodnemu vzletu zoprstavlja preširna birokracija. Naroda ne razume, ljudskih potreb ne pozna. Stopi enkrat v stik z birokratskimi našimi upravitelji in ostrmel bodeš, kako malo in kako slabo pozna večina izmed njih — pač je dokaj častni izjem — praktično življenje in njegove potrebe. Poleg tega pri premenogih, zlasti političnih uradnikih neka posebna sorta nadutosti, čut vzvišenosti nad plebejsko maso, katero "vladati" mu je stanovski poklic in uradna dolžnost. Oblastna nasproti ljudstvu je pa ta gospoda — izrečno povdarjamo, ne vsi — čestokrat obenem preprižna nasproti višjim, slepo orodje v rokah birokratskih mogočev.

Te razmere so skozinsko nezdrave ter kriče po reformi. Po mojem mnenju bi se glavni nedostatki dali odpraviti po mojem predlogu. Ljudske potrebe zadobile bi svoje glasne zagovornike in branitelje v vladnih svetnikih, izvzetih iz krogov deželnih poslancev. V stiku z njimi izginila bi ena "svetovna odtujenost", katera označuje zagrizenega birokrata. In omililo bo se razmerje deželnega glavarja k podrejenim uradnikom, zmanjšala bi se pretirana nadvlada njegova, ker z ene strani bi vezala odgovornost nasproti deželnemu odboru, z druge ne bi mogel pometati vsaj z omilnimi svetniki ne, katere si jih je izposodil iz deželnega parlamenta.

Deželni zbor naj bo izvoljen na podlagi splošne, enake, tajne, volilne pravice iz cele dežele, torej iz vsega ozemlja od Spielfelda počeniš doli do jadranske obali. Predsednika si izbere sam, v kompetenco njegovo spadajo naj vse zadeve, katere niso po osnovnem zakonu izrečno pridržane osrednjemu parlamentu cele Jugoslavije.

Važno je tudi vprašanje deželnih financ. Kaj posebno hudo tlači vse dežele v Avstriji, o čem bridko jadicuje vsi deželni zbori? Povsod ista pritožba, da je država pač celo kupo bremen navajala deželam, sebi pa pridržala vse davke in dohodke, tako da deželni zborom v pokritje deželnih potrebščin ne preostaja, nego pomagati si z dokladami na cesarske davke. V tem pogledu trebalo bi de intensivnih finančnih davčno-plačilnih študij, da pri preostroju naše Jugoslavije pravočasno uredimo problem samostalnih deželnih dohodkov ter na novo postavimo deželno gospodarstvo.

Za Krekom.

Dr. J. Puntar.

Nedavno je prinesel "Slovenec" lep članek o potrebi ljudsko-prosvetnega dela med nami. Opozarjal je na — ljudsko vseučilišče, ki naj bi ga zasnovala K. S. S. Z. Utemeljevanje take potrebe je danes skoro odveč. Saj slehernik vidi in čuti, da treba ljudsko izobrazbo postaviti na povsem nove temelje, dati ji novih smeri, ki so v skladju z nastalimi političnimi in kulturnimi vidiki.

Kako naj reši to S. K. S. Z. zase, to spada drugam; tu hočem samo naglasiti, kar je bilo že od početka nove države vsakomur jasno, da namreč nove socialno-politične razmere nujno zahtevajo od vseh, ki se zanimajo za dobrobit nove naše politične tvorbe, da posvete čim največ skrbi za reorganizacijo izobraževalnega dela.

Letarjat, ki telesno in materialno ne more prenašati težkih življenjskih pogojev, marveč je še drug proletarjat, ki trpi duševno bedo in popolno zanemarjenost.

Kjer se nakopičita oba, recimo, materialni in duševni proletarjat, v takih ogromnih nasprotjih, kakor jih je kazala bivša carska Rusija, tam se mora pojaviti to, kar je doživela in še doživlja sedanja Rusija in za njo ostale države, kjer vladajo nekoliko podobne razmere.

Kjer so dani temelji za boljše življenje, kot so bili dani v Rusiji, tam je — boljše življenje prej ali slej nujen naraven pojav.

Kdor zre s paznim očesom v sedanje kolobocije v raznih državah ter razmišlja o pogojih, ki so priveli do krvavih spopadov, nemirov itd., mora priti do zaključka, da ni samo vojska kriva vseh posledic.

Ranjki dr. Krek je že davno pred vojsko napovedoval sedanjo polomijo sveta. Razbrl je filozof temelje, na katerih je bila zgrajena predvojna družba in v povesti "Iz nove dobe" s prostorskim vidom določil skorajšnji katastrofo. Vojska je samo pospešila, nikdar pa ne povzročila sedanjega revolucionarno-komunističnega gibanja, ki bi bilo prej ali slej buknilo na dan. Zakaj tisoletni kulturni razvoj je zahteval preobrata, da se razrešijo nezdravi zastareli predpogoji prejšnjega družabnega reda.

Ko se je nakopičilo preveč krvi v srečo socialnega organizma, smo doživeli — svetovno vojsko in z njo pričetek k likvidaturi prejšnjega novega veka s kapitalistično prepotenco.

S svetovno polomijo so doživeli poraz one ideje, ki so v bistvu nekrščanske, na katerih pa je izzarenasance slonela vsa moderna družba zlasti zadnji dve stoletji.

Kdaj je bilo recipirano pogansko rimsko pravo in postalo podlagu "krščanskim" državam?

S stariimi državnimi oblikami legava v grob s stariimi poganskimi paragrafi: glejmo, da se pomlajeni ne dvigne v še hujski obliki.

Moremo pa to preprečiti? Ako ne popolnoma, pa vsaj izpodbiti mu moremo škodljive tendence. V temelju moramo neutralizirati poganske paragrafe, da doblimo zdravilne predpogoje za bodoči novi socialni red v novem socialnem veku. Ker pa si bo posledje, kakor kaže vsaj, res ljudstvo samo volilo "vero in postav", samo si ustvarjalo nove temelje, zato nam ne sme nikoli biti deveta briga, kakó in kaj ljudstvo misli in čuti, na kakšni stopinji omike in npravnosti je danes in bo jutri.

Iz ljudstva in po ljudstvu pride oboje: summa salus ali pa pessimum detrimentum. Kdor hoče skupno blaginjo vseh, ta ne sme biti današnje dni nebržen pri vprašanju ljudske prosvete.

Kako dobro pojmuje socialnega veka velike vzgojne naloge soc. demokratična stranka, priča za moto navedeni sklep dunajske vlade, ki je v področju naučnega državnega urada osnovala poseben osrednji urad za ljudsko prosveto.

Največji idealist in prvi teoretiski komunist starega veka, Platon, je postavil svojo komunistično državo na poseben komunističen način vzgojne mladino.

Socialna demokracija gre torej po poti staropoganskega misleca: dokaz, da je mislil genialen teoretik za vekove.

In mi? Ali je mislil Kristus za pouk revnih in malih samo med Judi? Ali ni za nas prišel veliki poziv, da v Jugoslaviji zasnujemo s prakrščansko gorečnostjo evangelistov velikopotezno organizacijo, ki bo zdravila in tešila vsa bolna in ranjena, vsa ponižana in razžaljena sreča bratskih tisočev cele Jugoslavije.

Ko si gradimo novo stavbo, ne pozabimo, da še nikakor ni dovolj, če damo ljudstvu samo polne lonce. Tudi duša je stradala med vojsko, strašno trpela. Kdo se pohujšuje, če zaslepljena v slepoti mori brata in požiga njegovo imetje? Duša nas vseh je samo na videz manj lačna kot želodec. O, ne varajmo se!

V novo dobo stopamo. Udarila se bosta v odločilnem boju republika christianorum in civitas hominum. Al odloči smago poganski ali krščanski komunisti? Ali eden ali drugi! Ali Platon ali Avguštin! Liebknecht in Lenin ali Krek! Volimo!

Vsi na krov in na delo za 1000 novih članov!

NA POLJANI.

Povest. Spisal Ksaver Meško.

(Nadaljevanje.)

Vzdrhtel je majhni, osivel moč, kakor bi ga stresla huda mrzlica. Glava se mu je povesila, naslonil jo je tesno ob okno. Napeto, nepremično je strmelo oko skozi okno, kakor bi se ne moglo odtrgati od ceste, k se je vila po nji dolga, čudežna processija; dolga vrsta je zdedev v pestrih, tujih nošah, z inostranimi, vztočnimi obrazi, kakoršne je videl župnik le na slikah v knjigah; a nikdar v življenju. Tihó se je pomikala karavana mimo, ni zaklial jezdec, ne vohaja, ne sluga, ni razgatal konj, ni zaškripal in zavdihnil sneg pod kopitom konjskim, ne pod nogo velblodovo. Tihó kakor sanje so stopali mimo, plavalí so kakor lahkon megle, vstili so se drug za drugim kakor breztesne mrliške senec.

Vedi Bog, ali je trajalo trenutek, dva, ali pol ure, da je šla mimo vsa dolga vrsta — župnik ni vedel. Že so prihajali zadnji, trije visoki, resni možje s kronami na glavi, ki so se blestele v temni noči s tihim sijajem luninim.

Kakor na povelje so postali tik podoknom; vprli so oči naravnost v okno, v župnika, ki ni videl tako čudovito blestečih oči še vse življenje ne in je vztrepetal ob teh čudežnih pogledih. Pokimali so mu kakor v pozdrav in so strmeli vanj nepremično.

"Sveti Trije kralji!"

S težavo je dvignil župnik drhtečo roko, da se pokržiža.

"Sveti Trije kralji... Moja ura je prišla."

Hipoma se je porodila misel; nenadno spoznanje je zasvetilo v nejasne misli jasno kakor blisk v temno noč.

Zadrželo mu je sree in mu je zastalo v istem hipu, da je začutil bolečino in je položil roko na prsi.

V zvoniku se je zdrznila ura in je bila dvanajst.

Torej od dvanajstih, čez teden. Hvala vam, sveti Trije kralji!"

Pokimali so mu nalahko kakor v prav kratko slovo in že so hiteli za spremstvom dol po cesti.

Vdano je sklonil župnik glavo. Mir se je vračal v sree, pokoj v misli.

"Dolgo je bilo življenje, truda polno. Prijaja konec — zgodi se božja volja!"

Tihó, topla hvaležnost je čutil v srečo do sv. Treh kraljev, ki so mu prišli naznaniti smrtno, uro, kakor jih je prosil vse dolgo življenje.

Spustil je zavese. S počasnimi trudnimi koraki, opotekajoč se skoro, je stopal čez sobo k postelji ob nasprotni steni.

Legel je, a zaspal ni. Vso noč do jutra ga je tresla mrzlica. Da bi ne prihajalo ljudstvo zama, je vstal zjutraj, da masuje. A proti koncu opravila ga je moral cerkovnik že podpirati, sicer bi se zgrudil pred oltarjem.

Vprašajoči, plašni pogledi, skrbi polni, so se vpirali o dvseh strani na oltar. Tesnoba je legala na sree, nemir na duše, temne slutnje na misli.

Izšlo se je ljudstvo iz cerkve, razlilo se je po dolinah, razkropilo se na hribe — v doline in na hribe so nesli s seboj tesnobo, nemir, temne slutnje, in so jih izlivali v druga srca, v druge duše.

Tako je legla hipoma na ves okraj. Tihá bojazen je napolnila vse dome, nemirno, težko pričakovanje.

Iz oken so gledali radovedni obrazi, pred hišami postajali ljudje in so čakali.

"Če se je pripeljal z vlakom, morda priti vsak čas."

In res, gor po cesti so prihiteli sani. Mlad duhovnik je sedel v njih, ki so ga poslali iz mesta obbolelemu župniku v pomoč.

Prijazno je odzdravljval pozdravljajočim, nalahko se je nasmehnil zdej zdej.

A če bi ne hitele sani tako naglo, in bi pogledal kdo mlademu svečniku naravnost in globoko v oči, bi videl v njih skrbi in nemir, odsev sree, skrbi in nemira polnega. Morda se ne popelje kmalu spet nazaj po ti cesti, morda mu postane kraj, ki pride dancs prvič v njega, bivališče za dolga leta, druga domovina. In kaj ga čaka v nji? Kako veselje, koliko radosti? Koliko trpljenja, kakšne žalosti?

Zdrznil se je. Široko je odprl oči in se je ogledal na levo in na desno in na cesto pred seboj, kakor daleč je segalo oko. Vse bilo neokoli, enostavno molčeče. Od nikoder glasu iz prihodnosti, nikjer znamenja, križpota skritih cest.

Drčale so sani. Ob njih je stopala z velikimi koraki usoda, nevindna, resna in molčeča. Napod dremal je voznik. Brez skrbi! Usoda drži s krepkimi rokami vajeti in določa z jasno, močno voljo pot in cilj. . .

VI.

V soboto pred četrto adventno nedeljo je prišel v mraku mlad fant, od krajne meje župnijske.

"Mati so bolni in prosijo za gospoda."

Nemir je napolnil župnišče: župnik je bil prepričan, da umrete noč in je prošil kaplana naj ostane čez noč pri njem.

Nemir se je polastil vseh; na večer so prišli v župnišče tudi stari prijatelj in nosed župnikov, učitelj Močnik, cerkovnik in pot Florijan. Vznemirili so se, da bi se odrekla zadnja želja bolniku; a čakala je tudi revna bolnica v gorah, čakala morda s težko dušo, z bremenom na vesti morda.

Ni bilo mogoče odlašati; kaplan je sporočil župniku.

"Sornov iz Zalesja je prišel spoved. Mati je bolna."

"Hudo?"

"Pljučeno vnetje."

Bolnik se je zganil. Črez hip je pogledal mirno kaplana in je menil proseče, a odločno:

"Idite, prijatelj! Jaz ne morem, a na moji vesti bi bila njena duša, če bi umrla brez zakramentov."

"Morda pa ni tako nevarno."

"Idite, prosim!"

Videl je, kako ga je motril sobrat s skrbečim pogledom. Nasmehnil se je, kakor v tolažbo.

"Da, želel bi, da ste ob meni slednjo uro. Vendar — pripravljen sem in zaupam v usmiljenje božje. A žena čaka."

Deset minut pozneje je pozvolno. Fant, cerkovnik in kaplan so odhajali v tiho zimsko noč.

Bolnik je prisluškoval egingljano zvonceka, ki se je izgubljalo bolj in bolj v noč in je utihnilo črez nekaj hipov povsem. Zaprl je oči. Videlo se je, da razmišlja. Na lieu se mu je pojavljval nemir. Ko je odprl oči, je videl učitelja, sedeč ob postelji, v njih bolest in strah.

"Na moji cesti so bile duše njih vseh. A zdí se mi, da sem skrbel preslabo za nje: prenehak sem bil."

Govoril je iztežka, tihó, kakor sam s seboj. Učitelj se je naslanjal k postelji, da je razumel.

"Ne, gospod prijatelj, bili ste le polni ljubezni. In ljubezen ne škoduje nikdar."

"A če je preveč slabosti v nji?"

"Kolikokrat so govorili: 'Pusti nas, poznamo sami pot. . . In sklonil sem glavo in sem šel potrt v tihí svoj dom. A stopiti bi moral na pot, dvigniti bi moral roke, brniti: 'Ne po ti poti, ne!' — Róti bi moral, prositi, če bi bilo treba, kliče: 'Nazaj! Ne v pogubo. Moji ste, moja deca, del moje duše. Na moji vesti je vaša sreča, vaše zveličanje. . .' Zakričati bi moral glasno, če bi me ne poslúšali, iz globočine skrbečega sree: 'Ne pustim vas. Prisegel sem za vas. Od mene zahteva večni Sodnik kdaj vaše duše. . .' Drhtelo je sree od bolečine dostikrat, a je molčalo v slabosti. . . O, zdaj vidim: gorje je v tem, ne ljubezen. . . Kako je pisano? 'Dobri pastir da svoje življenje na svoje ovce.' — A moje mirno življenje mi je bilo dragocenejše od mojih ovc. Tako so šle, napadli so jih volkovi, in so se pogubile. . . V tem je žalost, v tem je moj strah."

Tihó ihtenje se je izviló iz postelje, kakor ihtenje deteta, ki se je pregrešilo ni se je skrilo za posteljo in ihti poltiho, v strahu, da ga opazi oči in ga kaznuje po zasluženju.

Stari učitelj je molčal ves zmeden in je odvrnil obraz, da bi ne opazil bolnik solz v očeh. Šele ko se je nekoliko umiril, se je obrnil spet k postelji in je prijel roko bolnikovo.

A zdelo se je, da se je porodil v tem strah v trenutku, ko ga je zapustil sobrat, tolažnik in zdravnik. Porodil se je strah in je za-

sel, in bolnik ga ni mogel zmagovati več. Moral je dati duška tesnobi sree, zato je govoril, dasi težko in pretirano.

"In ko stopim pred pastirja vseh pastirjev in mi poreče: 'Kje je ta, in kje je oni? In ta, kje je, in ona, kje?' — Kaj mu odgovorim? O Bog, vsi so bili na moji vesti, in kje so zdaj?!"

"Po vaši krivdi se ni izgubil nihče, dobri, blagi mož!"

"Ne! — Če ne, Bogu čast in hvala! — Toda ali sem šel za izgubljenimi, ali sem jih zadel na ramo kakor dobri pastir? . . Ne! — V tem je krivda mojenja življenja."

"S silo niste mogli zadrževati nikogar. A storili ste, kar je bilo mogoče storiti. In pripravljeni ste bili vedno, storiti še več, tudi nemogoče."

"Pripravljen? . . . Da, pripravljen iz ljubezni in iz ljubeznjivosti. . . Zato upam usmiljenja, dasi nisem vreden. . . O Bog, bodi milostljiv meni ubogemu najrevnejšemu grešniku."

Florijan se je naslanjal na stolu nazaj proti peči, da bi skrivil v poltemi lice in oči, ker so mu sile solze iz njih.

Bolnik je zaprl utrujen oči. Kakor bi bil daleč kje, v tujem kraju, povsem sam, kakor bi bil v veliki nevarnosti, polni groze in strahu, kakor bi klečal pred sodnim stolom božjim, z veliko butaro obremenjen, v nevarnosti, da bo zavržen vekomaj, je vzdihoval zdej glasneje:

"O Bog, bodi milostljiv meni revnemu!"

Je polagoma se je umiril.

Čas je potekal. Nekaterokrati je prišla v sobo sestra župnikova, starka z osivelimi lasmi. Pogledala je brata, ki je ležal z zaprtimi očmi, tih kakor bi molil, pogledala je učitelja. Ta je pokimal nalahko z osivelo glavo, a pogledal ji ni naravnost v lice; ker ni upanja ji ne našla v njegovih očeh. Tako je šla spet iz sobe brez upanja v sree, brez tolažbe, ki je prišla iskat. Laž bi bila v tolažbi, hinavstvo. Zato je rajši molčal učitelj stavec.

Florijan je pričel enkrat; ker se mu je smilila, ji je hotel dati miloščino, dasi malo vredno.

"Zdravnik je menil, da se obrne nočoj na bolje."

Začuden je pogledal učitelj, začuden starka. Bolnik se je zganil kakor v sanjah. In pot je začutil jasno, da je dajal iz usmiljenja v miloščino ponarejen denar, čigar maloverdnost bi se izkazala kmalu. Obmolknil je sredi neresnice, izmišljene iz usmiljenja, in je sklonil glavo.

Starka je šla; zunaj na hodniku, razsvetljenem s slabo lučjo, se je naslonila ob zid, je zakrila oči in je zaihtela poltiho, s slabotnim, izmučenim glasom.

Ob deseti uri, ko sta odšli deklí k počitku, je prišla nazaj v sobo in je sedla v veliki pleteni stol ob vznožju posteljinem.

Počasi je lezel čas. Florijan utrujen od dnevene hoje, je nagnil glavo na prsi in je dremal.

Ura v zvoniku je bila enajst, počasi in glasno. Kakor bi se zdramil bolnik ob glasovih zvonovih in bi se domislil, da je čas kratak, je okrenil nenadoma glavo in se je ozrl po sobi.

"Brali bi mi še kaj! — A vi, gospod učitelj, vidite slabo, naj bere Florijan. . . Na pultu je sv. pismo."

Sel je posvetil na pult in je vzel knjigo.

"Kaj, gospod župnik?"

"O Lazarju beri!"

Pot je iskal.

"Pri sv. Janezu enajsto poglavje."

Florijan je odprl in jebral.

"Bil pa je neki bolnik, Lazar iz Betanije, iz trga Marije in Marte, njene sestre. Marija pa, katere brat Lazar je bil bolan, je bila ista, ki je mazilila Gospoda z mazilom in mu je brisala noge s svojimi lasmi. Njegovi sestri tedaj sta poslali d onjega, rekoč: 'Gospod, glej, on, ki ga ljubiš, je bolan.'" Ob vznožju posteljinem je zaškripal stol, oglasil se je pridružen jok. Za hip je utihnol Florijan in je dvignil glavo. A ko ni rekel nihče besede, je nadaljeval s počasnim, resnim glasom.

"Ko je šlihal to Jezus, je rekel učineem: 'Ta bolezen ni na smrt, temuč je k časti božji, da bo Sin božji povelizan po nji. . .'" Bolnik se je zganil. Potegníl je roke izpod odeje in jih je sklenil na prsih. Bralec je pomolčal spet za hip. Pogledal je preko knjige na posteljo. Trudil se je, da bi bil miren. A v očeh ga je skelelo, solze za kanila na knjigo.

(Nadaljevanje sledi.)

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: CHICAGO, ILL.

1951 West 22nd Place, Telefon: Canal 2487.

Naročnina: \$0.96

Za člane, na leto: 1.50

Za nečlane: 2.00

Za inozemstvo: 2.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:

1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 2487.

Subscription price:

For Members, per year: \$0.96

For Nonmembers: 1.50

For Foreign Countries: 2.00

31

D'Annunzijevo naziranje o Reki.

Minuli teden smo čitali v nekem chikaškem angleškem dnevniku nad vse smešno izjavo in mnenje razpitega polentarskega fanatika, Gabrijela D'Annunzija.

Dne 6. oktobra je obiskal D'Annunzija v Reki zastopnik chikaškega lista, napram kateremu je podal D'Annunzijo sledečo izjavo:

"Predsednik Wilson ima še vedno igro Jugoslovanov v svojih rokah. Ideje, da bi se naj stavilo Reko z okolico pod nadzorstvo zveze narodov, mi nikakor ne moremo sprejeti. Mi ne bomo pripustili, da bi se Reko odrezalo od Italije, koji spada z zgodovinskega etnografskega vidika v zemljepisnega stališča.

Čeprav odobri rimska vlada nasvet Američanov, se bode moja armada borila do smrti, da ohranimo Reko. Mi ne odobravamo niti najmanjšega kompromisa. Mi smo proglasili priklopitev Reke in Italija jo mora odobriti.

Samo eno stvar bi priporočal ljudstvu mesta Reke; to je: disciplina in red. Kar pa zadeva ostali svet oziroma javnost, pa ponavljam samo tole: Reka — mesto, pristanišče, železnica in vse — je nepreklicno priklopljeno Italiji.

Najnovejši načrt predsednika Wilsona je samo priprosta variacija starega kopita, da mora Italija žrtvovati ne samo Reko, ampak tudi Istro. To bi značilo trgovinsko uničenje Trsta.

Z velikim začudenjem sem čital nedavni govor Signora Tittonija, ki pravi, da čaka Italijo razcepitev in bankrot, če se ne bo ravnala po Wilsonovem načrtu glede uravnave jadranskega vprašanja.

Državniki v Rimu in drugih mestih se lahko motijo, jaz pa ne. Moja odločba glede Reke je narejena, od katere ne odstopim. (Op. stavea: Ko pride v dotiko z jugoslovanskimi pestmi, se bo rad umaknil v svojo polentarsko domovino.)

Naša Italija je velika? v svojih gorečih načelih; na vsak način si bo priborila svoje uravnice! zahteve. Mi, ljudstvo in vojaštvo mesta Reke smo svečano zapriseženi, da mora! ostati Reka z okolico v del italijanskega ozemlja. Dokler mi živimo, nam ne bodo gospodarili Slovani, Angleži, Francozi ali Amerikanci! (Op. uredništva: Prezvetni polentar! Če bi Italija ne dobivala denarne pomoči iz Amerike, bi morda že vsi Italijani pomrli za gladom!)

In dasiravno je Tittoni tako govoril, smo mi danes še bolj kot prej ponosni na našo deklaracijo glede Reke. Pripravljeni smo celo to deklaracijo tudi dejanski izvesti, če bo potreba.

Za vse parlamentarne in diplomatske spletke se mi nebrigamo. Mi smo sklenili, da ostane Reka del Italije. Kdorkoli bi skušal iztrgati Reko iz italijanskih rok — in naj si bo že ta ali ona kombinacijska sila — ta mora priti najprvo senjak, da uniči branitelje Reke.

Uradno je Italija sedaj ujeta v mrežo njenih diplomatov. Na našji vladi sami je torej ležeče, da se Italija osvobodi iz te mreže, če se more? Kar se nas tiče, mi smo le bitja naše lastne predrznosti in sklepa (Bravo Gabriele! Buon trovato! Predrzen si pa res. Pa v Reki ne bo dolgo mešal makaronov! Op. stavea.) Če ne zmagamo, mi ne bomo za to krivi; vlada naj gleda na to.

Pričeli smo aktivno delovati v Reki, v tem italijanskem mestu vsled tega, ker je to mesto naša vlada zanemarjala. Ko sem zasedel guvernerjevo palačo, smo odstranili z nje vsakojako drugo zastavo, razen italijanske.

Naša dolžnost je torej sedaj navadna in čista? Tukaj bomo ostali navzlic vsem grožnjam toliko časa, da ne pridejo v Reko italijanske vladne čete, katerim bomo izročili našo narodno zastavo; saj je isto reško ljudstvo prekrstilo in odobrilo. (V senci D'Annunzijevega mečev. Op. ured.)

Danes, dne 6. oktobra, je že 25 dan reške blokade. Pri vsem tem je ostal pogum tukajšnjega ljudstva tak, kot prvi dan. Mi smo že naveličani poslušanja raznih predlogov za pobotanje. Čuli smo že preveč v Parizu tekom zadnjih 10 mesecev.

Naš nastop v Reki je bila prva revolta napram diktatorjem, ki so v Parizu zabarantali narode in dežele, kar je v jasnem nasprotju z znanimi Wilsonovimi mirovnimi točkami.

Plutokratje, ki hočejo gospodariti v Zvezi narodov, naj si to že danes zapomnijo, če ne lahko nastane vsled tega še najhujše."

URADNO NAZANILLO.**SPREMENBA ČLANOV IN ČLANIC K. S. K. JEDNOTE.****Pristopili člani.**

K društvu sv. Jožefa št. 2 v Joliet, Ill. — Cert. št. 23088, Pruss Rudolf, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. Društvo šteje 384 članov (ie).

K društvu Vitezi sv. Jurija št. 3 v Joliet, Ill. — Cert. št. 23089, Bluth Josip, rojen 1888, R. 31, \$1000.00. Sprejet 14. septembra 1919. Društvo šteje 148 članov (ie).

K društvu sv. Družine št. 5 v La Salle, Ill. — Cert. št. 23090, Žust Ivan, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. — Društvo šteje 142 članov (ie).

K društvu sv. Janeza Krst. št. 14 v Butte, Mont. — Cert. št. 23091, Komba Nikolaj, rojen 1880, R. 39, \$1000.00. Sprejet 10. septembra 1919. Društvo šteje 183 članov (ie).

K društvu sv. Roka št. 15 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 23092, Grajs Josip, rojen 1875, R. 44, \$500.00. Sprejet 20. septembra 1919. Društvo šteje 152 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 21 v Federal, Pa. — Cert. št. 23093, Kaluza Josip, rojen 1886, R. 33, \$500.00. Sprejet 14. septembra 1919. Društvo šteje 62 članov (ie).

K društvu sv. Frančiška Sal. št. 29 v Joliet, Ill. — Cert. št. 23094, Pulič Karl, rojen 1892, R. 27, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. — Društvo šteje 315 članov (ie).

K društvu sv. Barbare št. 40 v Hibbing, Minn. — Cert. št. 23095, Pucelj Alojzij, rojen 1903, R. 14, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. Društvo šteje 108 članov (ie).

K društvu Vitezi sv. Florijana št. 44 v So. Chicago, Ill. — Cert. št. 23096, Perko Karl, rojen 1884, R. 35, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. — Društvo šteje 212 članov (ie).

K društvu Marije Sedem Žalosti št. 50 v Allegheny, Pa. — Cert. št. 23097, Benec Otto, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Cert. št. 23098, Galetič Peter, rojen 1902, R. 17, \$1000.00. Cert. št. 23099, Denović Elija, rojen 1878, R. 41, \$1000.00. Sprejeti 14. septembra 1919. — Društvo šteje 275 članov (ie).

K društvu sv. Alojzija št. 52 v Indianapolis, Ind. Cert. št. 23100, Markič Franc, rojen 1889, R. 30, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. Društvo šteje 79 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 53 v Waukegan, Ill. Cert. št. 23101, Čepon Avgust, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Cert. št. 23102, Remžgar Jernej, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejeta 14. septembra 1919. — Društvo šteje 181 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 55 v Crested Butte, Colo. — Cert. št. 23103, Sodja Josip J., rojen 1902, R. 18, \$1000.00. Sprejet 1. septembra 1919. Društvo šteje 89 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 56 v Leadville, Colo. — Cert. št. 23104, Sadar Ignatz, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejet 14. septembra 1919. Društvo šteje 155 članov (ie).

K društvu sv. Lovrenea št. 63 v Cleveland, Ohio. Cert. št. 23105, Jerič Josip, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Cert. št. 23106, Bobnar Rudolf, rojen 1902, R. 17, \$1000.00. Sprejeta 14. septembra 1919. Društvo šteje 209 članov (ie).

K društvu sv. Antona Pad. št. 72 v Ely, Minn. — Cert. št. 23107, Kmet Rudolf, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejet 1. septembra 1919. Društvo šteje 86 članov (ie).

K društvu sv. Cirila in Metoda št. 101 v Lorain, Ohio. — Cert. št. 23108, Virant Leopold, rojen 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. Društvo šteje 54 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 110 v Barberton, Ohio. — Cert. št. 23109, Kurent Martin, rojen 1883, R. 37, \$500.00. Sprejet 21. septembra 1919. Društvo šteje 51 članov (ie).

K društvu sv. Cirila in Metoda št. 144 v Sheboygan, Wis. — Cert. št. 23110, Plut Marko, rojen 1883, R. 36, \$500.00. Sprejet 7. septembra 1919. — Društvo šteje 119 članov (ie).

K društvu sv. Valentina št. 145 v Beaver Falls, Pa. — Cert. št. 23111, Šostarič Stefan, rojen 1890, R. 30, \$1000.00. Sprejet 14. septembra 1919. Društvo šteje 36 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 168 v So. Bethlehem, Pa. — Cert. št. 23112, Kitek Josip, rojen 1885, R. 35, \$1000.00. Sprejet 7. septembra 1919. — Društvo šteje 19 članov (ie).

Pristopile članice.

K društvu sv. Jožefa št. 21 v Federal, Pa. — Cert. št. 8926, Mihalčič Ana, rojena 1895, R. 24, \$500.00. Sprejeta 14. septembra 1919. Društvo šteje 62 članov (ie).

K društvu sv. Barbare št. 40 v Hibbing, Minn. — Cert. št. 8928, Geršič Sofija K., rojena 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejeta 7. septembra 1919. — Društvo šteje 108 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 41 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 8927, Erjavce Jožefa, rojena 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejeta 17. septembra 1919. — Društvo šteje 91 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 56 v Leadville, Colo. — Cert. št. 8929, Stibernick Johana, rojena 1875, R. 44, \$1000.00. Sprejeta 14. septembra 1919. — Društvo šteje 155 članov (ie).

K društvu Marije Sedem Žalosti št. 81 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 8930, Berkopec Ana, rojena 1902, R. 17, \$1000.00. Sprejeta 28. septembra 1919. — Društvo šteje 153 članov (ie).

K društvu Marije Čistega Spočetja št. 85 v Lorain, Ohio. Cert. št. 8931, Bombach Frances A., rojena 1902, R. 17, \$1000.00. Sprejeta 14. septembra 1919. Društvo šteje 52 članov (ie).

K društvu sv. Ane št. 105 v New York, N. Y. — Cert. št. 8932, Gsvald Terezija, rojena 1885, R. 34, \$500.00. Sprejeta 14. septembra 1919. — Društvo šteje 73 članov (ie).

K društvu sv. Genevefe št. 108 v Joliet, Ill. — Cert. št. 8933, Dolinšek Marija, rojena 1893, R. 26, \$500.00. Sprejeta 7. septembra 1919. — Društvo šteje 91 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 112 v Ely, Minn. — Cert. št. 8934, Agnich Ana, rojena 1903, R. 16, \$500.00. Sprejeta 12. septembra 1919. — Društvo šteje 76 članov (ie).

K društvu Marije Pomagaj št. 119 v Rockdale, Ill. — Cert. št. 8935, Batuzič Rozalija, rojena 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejeta 14. septembra 1919. — Društvo šteje 36 članov (ie).

K društvu sv. Družine št. 136 v Willard, Wis. — Cert. št. 8936, Merlak Matilda, rojena 1902, R. 17, \$500.00. Sprejeta 6. julija 1919. Društvo šteje 66 članov (ie).

K društvu sv. Ane št. 150 v Cleveland, Ohio. — Cert. št. 8937, Košak Ana, rojena 1902, R. 17, \$1000.00. Sprejeta 21. septembra 1919. Društvo šteje 67 članov (ie).

K društvu Marije Čistega Spočetja št. 160 v Kansas City, Kans. Cert. št. 8938, Schwab Marija, rojena 1903, R. 16, \$1000.00. Sprejeta 7. septembra 1919. — Društvo šteje 24 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 168 v So. Bethlehem, Pa. — Cert. št. 8939, Kitek Marija, rojena 1887, R. 33, \$500.00. Cert. št. 8940, Gosser Rozalija, rojena 1881, R. 38, \$1000.00. Sprejeti 7. septembra 1919. Društvo šteje 19 članov (ie).

Suspendovani člani zopet sprejeti.

K društvu sv. Družine št. 5 v La Salle, Ill. — Cert. št. 4067, Tomšič Franc, R. 31, \$500.00. Zopet sprejet 7. septembra 1919. — Društvo šteje 142 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo. — Cert. št. 6447, Starcar Franc, R. 29, \$1000.00. Zopet sprejet 4. septembra 1919. — Društvo šteje 476 članov (ie).

K društvu sv. Frančiška Sal. št. 29 v Joliet, Ill. — Cert. št. 21200, Zbačnik Anton, R. 25, \$1000.00. Zopet sprejet 6. septembra 1919. — Društvo šteje 315 članov (ie).

K društvu sv. Alojzija št. 47 v Chicago, Ill. — Cert. št. 16514, Marinčič Marka, R. 38, \$1000.00. Cert. št. 16509, Sterk Jacob, R. 18, \$1000.00. Zopet sprejeta 14. septembra 1919. — Društvo šteje 102 člana (ie).

K društvu Marije Sedem Žalosti št. 50 v Allegheny, Pa. — Cert. št. 22423, Kralj Anton, R. 18, \$1000.00. Zopet sprejet 14. septembra 1919. — Društvo šteje 275 članov (ie).

K društvu Vitezi sv. Mihaela št. 61 v Youngstown, Ohio. — Cert. št. 22540, Penič Šandor, R. 28, \$1000.00. Cert. št. 20550, Grdenič Tomaž, R. 23, \$1000.00. Cert. št. 20814, Tonkovič Vid, R. 28, \$1000.00. Zopet sprejeti 20. septembra 1919. — Društvo šteje 101 člana (ie).

K društvu sv. Jurija št. 73 v Toluca, Ill. — Cert. št. 19844, Bobinski Adolf, R. 30, \$1000.00. Zopet sprejet 16. avgusta 1919. — Društvo šteje 41 članov (ie).

K društvu Vitezi sv. Martina št. 75 v La Salle, Ill. — Cert. št. 13456, Grane Martin, R. 28, \$1000.00. Zopet sprejet 21. septembra 1919. Društvo šteje 53 članov (ie).

K društvu Marije Vnebovzete št. 77 v Forest City, Pa. — Cert. št. 20643, Mrav Ivan, R. 32, \$1000.00. Zopet sprejet 29. septembra 1919. Društvo šteje 175 članov (ie).

K društvu sv. Antona Padov. št. 87 v Joliet, Ill. — Cert. št. 22635, Ozbolt Anton, R. 30, \$1000.00. Zopet sprejet 1. septembra 1919. Društvo šteje 109 članov (ie).

K društvu sv. Petra in Pavla št. 89 v Etna, Pa. — Cert. št. 13404, Sakoman Janko, R. 20, \$1000.00. Cert. št. 9800, Sakoman Peter, R. 20, \$1000.00. Zopet sprejeta 7. septembra 1919. — Društvo šteje 140 članov (ie).

K društvu sv. Jožefa št. 110 v Barberton, Ohio. — Cert. št. 17227, Okoliš Anton, R. 19, \$1000.00. Zopet sprejet 26. septembra 1919. — Društvo šteje 51 članov (ie).

K društvu sv. Roka št. 113 v Denver, Colo. — Cert. št. 20574, Virant Ivan, R. 31, \$1000.00. Zopet sprejet 11. septembra 1919. — Društvo šteje 56 članov (ie).

K društvu Marije sv. Rožnega Venca št. 131 v Aurora, Minn. — Cert. št. 22763, Dosen Jurij, R. 29, \$1000.00. Cert. št. 21673, Serkič Alojzij, R. 28, \$1000.00. Zopet sprejeta 25. septembra 1919. — Društvo šteje 125 članov (ie).

K društvu sv. Cirila in Metoda št. 144 v Sheboygan, Wis. — Cert. št. 21930, Kregel Franc, R. 42, \$500.00. Zopet sprejet 15. septembra 1919. — Društvo šteje 119 članov (ie).

Suspendovane članice zopet sprejete.

K društvu sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo. — Cert. št. 4084, Starcar Marija, R. 24, \$500.00. Zopet sprejeta 4. septembra 1919. — Društvo šteje 476 članov (ie).

K društvu Vitezi sv. Mihaela št. 61 v Youngstown, Ohio. — Cert. št. 8391, Penič Barbara, R. 23, \$1000.00. Zopet sprejeta 20. septembra 1919. — Društvo šteje 101 člana (ie).

K društvu sv. Antona Pad. št. 71 v Crabtree, Pa. — Cert. št. 4385, Simonič Katarina, R. 33, \$1000.00. Zopet sprejeta 7. septembra 1919. — Društvo šteje 17 članov (ie).

K društvu Vitezi sv. Martina št. 75 v La Salle, Ill. — Cert. št. 6130, Grane Ana, R. 33, \$1000.00. Zopet sprejeta 21. septembra 1919. Društvo šteje 53 članov (ie).

K društvu Marije Sedem Žalosti št. 81 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 3936, Draganjac Katarina, R. 28, \$1000.00. Zopet sprejeta 28. septembra 1919. — Društvo šteje 153 članov (ie).

Suspendovani člani.

Od društva sv. Štefana št. 1 v Chicago, Ill. — Cert. št. 12295, Zaje Josip, R. 19, \$500.00. Cert. št. 14034, Rovtar Franc, R. 17, \$1000.00. Cert. št. 21034, Fuš Martin, R. 21, \$500.00. Cert. št. 18247, Rožman Blaž, R. 25, \$500.00. Cert. št. 22863, Kirinčič Matija, R. 27, \$1000.00. Cert. št. 21042, Hajdinjak Matija, R. 29, \$500.00. Cert. št. 22342, Želko Marka, R. 45, \$250.00. Cert. št. 22583, Sorčič Josip, R. 48, \$250.00. Suspendovani 24. septembra 1919. Društvo šteje 215 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 2 v Joliet, Ill. Cert. št. 19440, Mihelič Peter, R. 35, \$1000.00. Cert. št. 4347, Kostelet Martin, R. 34, \$1000.00. Suspendovana 29. septembra 1919. — Društvo šteje 384 članov (ie).

Od društva sv. Družine št. 5 v La Salle, Ill. — Cert. št. 10120, Pavlin Jožef, R. 28, \$1000.00. Cert. št. 20191, Castello Anton, R. 29, \$1000.00. Suspendovana 24. septembra 1910. — Društvo šteje 142 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo. — Cert. št. 21511, Croshal Franc, R. 23, \$1000.00. Cert. št. 20834, Raitz Ivan S., R. 24, \$1000.00. Cert. št. 20836, Raitz Feliks C., R. 22, \$1000.00. Cert. št. 13775, Starcar Josip, R. 27, \$1000.00. Cert. št. 21751, Starr Ivan F., R. 26, \$500.00. Cert. št. 20633, Smrekar Stefan, R. 44, \$1000.00. Suspendovani 25. septembra 1919. Društvo šteje 476 članov (ie).

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 8 v Joliet, Ill. Cert. št. 13726, Vidie Alojzij, R. 20, \$1000.00. Suspendovan 27. septembra 1919. — Društvo šteje 103 člana (ie).

Od društva sv. Janeza Krst. št. 11 v Aurora, Ill. Cert. št. 10089, Jerina Ivan, R. 24, \$1000.00. Suspendovan 7. septembra 1919. — Društvo šteje 63 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa. — Cert. št. 18678, Likovič Anton, R. 19. Suspendovan 21. septembra 1919. — Društvo šteje 268 članov (ie).

Od društva sv. Janeza Krst. št. 13 v Biwabik, Minn. — Cert. št. 22447, Topolka Mihael, R. 33, \$1000.00. Suspendovan 7. septembra 1919. Društvo šteje 52 članov (ie).

Od društva sv. Janeza Krst. št. 14 v Butte, Mont. — Cert. št. 5393, Prebil Alojzij, R. 24, \$1000.00. Suspendovan 11. septembra 1919. — Društvo šteje 183 članov (ie).

Od društva sv. Roka št. 15 v Allegheny, Pa. — Cert. št. 18413, Flajnik Nikolaj, R. 24, \$1000.00. Suspendovan 29. septembra 1919. Društvo šteje 152 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 16 v Virginia, Minn. — Cert. št. 9974, Belaj Anton, R. 27, \$1000.00. Cert. št. 11393, Sumrada Ivan, R. 25, \$1000.00. Suspendovan 21. septembra 1919. — Društvo šteje 129 članov (ie).

Od društva sv. Vida št. 25 v Cleveland, Ohio. Cert. št. 18314, Erbežnik Jožef, R. 34, \$1000.00. Cert. št. 17204, Ponikvar Jernej Rev., R. 33, \$500.00. Cert. št. 16747, Matjašič Franc, R. 29, \$500.00. Cert. št. 20990, Sturm Anton, R. 24, \$1000.00. Cert. št. 18145, Masle Lovrene, R. 20, \$500.00. Suspendovani 22. septembra 1919. — Društvo šteje 469 članov (ie).

Od društva sv. Petra št. 30 v Calumet, Mich. — Cert. št. 15562, Turk Ivan, R. 17, \$1000.00. Cert. št. 18805, Stukel Matija

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januara, 1898.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
 Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. oktobra 1919 skupna izplačana podpora **\$1,695,394.37.**

GLAVNI URADNIKI:

Začasni gl. predsednik: Math. Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo.
 I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
 Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620-10 St., Waukegan, Ill.
 Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
 Vrhovni zdravnik: Dr. Martina Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
 Martin Nemanich, 1900 W. 23 St., Chicago, Ill.
 Math Kostanšek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
 John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
 Frank Francić, 311-2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihail J. Kraker, 719 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
 Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
 Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
 Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
 Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canada 2487.
 Vsa pisma in denarne zadeve, tiskajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavneza tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1915 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Od društva sv. Antona Pad. št. 71 v Crabtree, Pa. — Cert. št. 11571, Tome Anton, R. 38, \$1000.00. Suspendovan 7. septembra 1919. Društvo šteje 17 članov (ie).

Od društva Marije Sedem Žalosti št. 84 v Trimountain, Mich. — Cert. št. 11267, Frankovič Stefan, R. 24, \$1000.00. Suspendovan 21. septembra 1919. — Društvo šteje 22 članov (ie).

Od društva sv. Petra in Pavla št. 91 v Rankin, Pa. — Cert. št. 21482, Baron Stefan, R. 38, \$1000.00. Suspendovan 21. septembra 1919. Društvo šteje 112 članov (ie).

Od društva Friderik Baraga št. 93 v Chisholm, Minn. — Cert. št. 19599, Bartol Anton, R. 24, \$1000.00. Suspendovan 14. septembra 1919. Društvo šteje 126 članov (ie).

Od društva Marije Zdravje Bolnikov št. 94 v Sublet, Wyo. — Cert. št. 17997, Kolesar Ivan, R. 21, \$1000.00. Suspendovan 14. septembra 1919. — Društvo šteje 32 članov (ie).

Od društva sv. Treh Kraljev št. 98 v Rockdale, Ill. — Cert. št. 20532, Besednjak Franc, R. 16, \$1000.00. Cert. št. 21010, Boštjančič Anton, R. 18, \$1000.00. Suspendovana 17. septembra 1919. — Društvo šteje 66 članov (ie).

Od društva Marije sv. Rožnega Venca št. 131 v Aurora, Minn. — Cert. št. 21263, Mežnar Franc, R. 20, \$1000.00. Cert. št. 21539, Pavelič Matija, R. 22, \$1000.00. Cert. št. 22542, Pavelič Ivan, R. 25, \$1000.00. Cert. št. 22698, Sevar Luka, R. 27, \$1000.00. Cert. št. 22543, Tomjanovič Mile, R. 44, \$1000.00. Suspendovani 29. septembra 1919. — Društvo šteje 125 članov (ie).

Od društva sv. Roka št. 132 v Frontenac, Kans. — Cert. št. 17099, Kerne Franc, R. 18, \$500.00. Suspendovan 25. septembra 1919. — Društvo šteje 64 članov (ie).

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 135 v Gilbert, Minn. — Cert. št. 16850, Boje Franc, R. 34, \$1000.00. Cert. št. 15804, Lavrič Jernej, R. 40, \$1000.00. Cert. št. 2809, Mohar Anton, R. 19, \$1000.00. Suspendovani 22. septembra 1919. — Društvo šteje 95 članov (ie).

Od društva sv. Janeza Krst. št. 143 v Joliet, Ill. — Cert. št. 19033, Stukel Ivan, R. 21, \$500.00. Suspendovan 30. avgusta 1919. — Društvo šteje 34 članov (ie).

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 144 v Sheboygan, Wis. — Cert. št. 22533, Vlašiček Maks, R. 30, \$500.00. Cert. št. 19314, Sporer Ivan, R. 42, \$1000.00. Cert. št. 20975, Berzin Anton, R. 41, \$1000.00. Cert. št. 20535, Jagodnik Josip, R. 20, \$1000.00. — Suspendovani 22. septembra 1919. — Društvo šteje 119 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 148 v Bridgeport, Conn. — Cert. št. 18893, Horvath Martin, R. 20, \$500.00. Cert. št. 21109, Szoboesan Stefan, R. 28, \$500.00. Suspendovana 21. septembra 1919. — Društvo šteje 68 članov (ie).

Od društva Marije Majnika št. 154 v Peoria, Ill. Cert. št. 20476, Papič Matija, R. 31, \$1000.00. — Suspendovan 28. septembra 1919. Društvo šteje 11 članov (ie).

Od društva sv. Mihaela št. 163 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 22934, Gorički Anton, R. 28, \$1000.00. Suspendovan 19. septembra 1919. — Društvo šteje 81 članov (ie).

Od društva sv. Sreca Jezusovega št. 166 v So. Chicago, Ill. — Cert. št. 22881, Lessa Karlo, R. 33, \$1000.00. Suspendovan 28. septembra 1919. — Društvo šteje 34 članov (ie).

Suspendovane članice.

Od društva sv. Jožefa št. 2 v Joliet, Ill. — Cert. št. 1855, Kostelet Katarina, R. 29, \$500.00. Suspendovana 29. septembra 1919. — Društvo šteje 384 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 7 v Pueblo, Colo. — Cert. št. 5678, Starčec Marija, R. 24, \$500.00. Suspendovana 25. septembra 1919. — Društvo šteje 476 članov (ie).

Od društva sv. Janeza Krstnika št. 14 v Butte, Mont. Cert. št. 2440, Prebil Marija, R. 19, \$1000.00. Suspendovana 11. septembra 1919. — Društvo šteje 183 članov (ie).

Od društva sv. Vida št. 25 v Cleveland, Ohio. — Cert. št. 1637, Laurič Ana, R. 22, \$500.00. Suspendovana 22. septembra 1919. — Društvo šteje 469 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 41 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 4942, Burja Franca, R. 23, \$1000.00. Suspendovana 23. septembra 1919. — Društvo šteje 91 članov (ie).

Od društva sv. Frančiška Ser. št. 46 v New York, N. Y. — Cert. št. 8841, Pire Johana, R. 46, \$500.00. Suspendovana 23. septembra 1919. — Društvo šteje 43 članov (ie).

Od društva Jezus Dobri Pastir št. 49 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 2718, Količ Barbara, R. 25, \$500.00. Suspendovana 25. septembra 1919. — Društvo šteje 53 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 53 v Waukegan, Ill. — Cert. št. 3692, Benčina Ivana, R. 24, \$1000.00. Suspendovana 17. septembra 1919. — Društvo šteje 181 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 56 v Leadville, Colo. — Cert. št. 6157, Sajn Frančiška, R. 35, \$1000.00. Suspendovana 14. septembra 1919. Društvo šteje 155 članov (ie).

Od društva Marije Pomagaj št. 79 v Waukegan, Ill. — Cert. št. 5552, Železnik Johana, R. 22, \$500.00. Suspendovana 27. septembra 1919. — Društvo šteje 69 članov (ie).

Od društva Marije Sedem Žalosti št. 81 v Pittsburgh, Pa. — Cert. št. 2812, Halar Ivana, R. 22, \$1000.00. Suspendovana 28. septembra 1919. — Društvo šteje 153 članov (ie).

Od društva Marije Zdravje Bolnikov št. 94 v Sublet, Wyo. Cert.

št. 53324, Kolesar Katarina, R. 28, \$1000.00. Suspendovana 14. septembra 1919. — Društvo šteje 32 članov (ie).

Od društva Marije Čistega Spačetja št. 104 v Pueblo, Colo. — Cert. št. 5539, Pucej Ana, R. 24, \$1000.00. Cert. št. 5930, Podržaj Marija, R. 17, \$1000.00. Suspendovani 15. septembra 1919. — Društvo šteje 63 članov (ie).

Od društva sv. Genovefe št. 108 v Joliet, Ill. — Cert. št. 8559, Urbančič Ana, R. 26, \$1000.00. Suspendovana 29. septembra 1919. — Društvo šteje 91 članov (ie).

Od društva sv. Veronike št. 115 v Kansas City, Kans. — Cert. št. 7942, Lipovec Matilda, R. 25, \$1000.00. Suspendovana 24. septembra 1919. — Društvo šteje 87 članov (ie).

Od društva sv. Pavla št. 118 v Little Falls, N. Y. — Cert. št. 4647, Korče Marija, R. 20, \$1000.00. Suspendovana 21. septembra 1919. — Društvo šteje 20 članov (ie).

Od društva Marije Pomagaj št. 119 v Rockdale, Ill. — Cert. št. 5387, Marentič Marija, R. 23, \$1000.00. Suspendovana 14. septembra 1919. — Društvo šteje 36 članov (ie).

Od društva sv. Ane št. 123 v Bridgeport, Ohio. — Cert. št. 5979, Koejančič Antonija, R. 19, \$1000.00. Suspendovana 21. septembra 1919. Društvo šteje 63 članov (ie).

Od društva sv. Ane št. 127 v Walkegan, Ill. — Cert. št. 8505, Luzar Marija, R. 35, \$1000.00. Cert. št. 8504, Prebil Jožefa, R. 25, \$1000.00. Cert. št. 3705, Stalcar Marija, R. 23, \$1000.00. Suspendovane 28. septembra 1919. — Društvo šteje 68 članov (ie).

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 135 v Gilbert, Minn. — Cert. št. 2064, Mohar Marija, R. 23, \$500.00. Suspendovana 22. septembra 1919. — Društvo šteje 95 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 148 v Bridgeport, Conn. — Cert. št. 7360, Horvath Marija, R. 21, \$500.00. Cert. št. 8447, Premosa Magda, R. 33, \$500.00. Cert. št. 7507, Szoboesan Ane R. 21, \$500.00. Suspendovane 21. septembra 1919. — Društvo šteje 68 članov (ie).

Od društva Marije Pomoč Kristjanov št. 165 v West Allis, Wis. Cert. št. 8720, Cimermančič Franca, R. 34, \$250.00. Suspendovana 24. septembra 1919. — Društvo šteje 23 članov (ie).

Prestopili člani.

Od društva sv. Vida št. 25 v Cleveland, Ohio, k društvu sv. Frančiška Seraf. št. 46 v New York, N. Y. — Cert. št. 16152, Cvetkovič Ivan, R. 24, \$500.00. Prestopil 23. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 469, drugo 43 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 56 v Leadville, Colo., k društvu sv. Jožefa št. 110 v Barberton, Ohio. — Cert. št. 19830, Praprotnik Ivan, R. 34, \$1000.00. Prestopil 21. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 155, drugo 51 članov (ie).

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 59 v Eveleth, Minn., k društvu sv. Jožefa št. 16 v Virginia, Minn. — Cert. št. 3095, Sitar Ivan, R. 42, \$1000.00. Prestopil 13. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 193, drugo 129 članov (ie).

Od društva sv. Jožefa št. 112 v Ely, Minn., k društvu Marije sv. Rožnega Venca št. 131 v Aurora, Minn. — Cert. št. 12520, Longer Josip, R. 20, \$1000.00. Prestopil 3. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 76, drugo 125 članov (ie).

Od društva sv. Družine št. 136 v Willard, Wis., k društvu sv. Jožefa št. 103 v Milwaukee, Wis. — Cert. št. 16856, Sekula Matija, R. 27, \$500.00. Prestopil 6. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 66, drugo 90 članov (ie).

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 144 v Sheboygan, Wis., k društvu sv. Janeza Krst. št. 20 v Ironwood, Mich. — Cert. št. 8501, Fritz Josip, R. 18, \$1000.00. Prestopil 21. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 119, drugo 53 članov (ie).

Prestopile članice.

Od društva sv. Štefana št. 1 v Chicago, Ill., k društvu Marije Pomagaj št. 78 v Chicago, Ill. — Cert. št. 8103, Gosnič Marija, R. 37, \$500.00. Prestopila 20. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 215, drugo 190 članov (ie).

Od društva sv. Družine št. 136 v Willard, Wis., k društvu sv. Jožefa št. 1033 v Milwaukee, Wis. — Cert. št. 8719, Sekula Marija, R. 25, \$500.00. Prestopila 6. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 66, drugo 90 članov (ie).

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 144 v Sheboygan, Wis., k društvu sv. Janeza Krst. št. 20 v Ironwood, Mich. — Cert. št. 7430, Fritz Amalija, R. 19, \$1000.00. Prestopila 21. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 119, drugo 53 članov (ie).

Od društva sv. Marije Magdalene št. 162 v Cleveland, Ohio, k društvu sv. Ane št. 123 v Bridgeport, Ohio. — Cert. št. 8026, Hočevar Marija, R. 19, \$1000.00. Prestopila 21. septembra 1919. — Prvo društvo šteje 192, drugo 63 članov (ie).

Odstopili člani.

Od društva sv. Štefana št. 1 v Chicago, Ill. — Cert. št. 20540, Darovič Silvester, R. 20, \$1000.00. Odstopil 30. septembra 1919. — Društvo šteje 215 članov (ie).

Od društva sv. Janeza Krst. št. 14 v Butte, Mont. — Cert. št. 20404, Troje Josip, R. 39, \$1000.00. Odstopil 11. septembra 1919. — Društvo šteje 183 članov (ie).

Od društva sv. Petra in Pavla št. 91 v Rankin, Pa. — Cert. št. 20848, Novosel Nikolaj, R. 27, \$1000.00. Odstopil 21. septembra 1919. Društvo šteje 112 članov (ie).

Od društva sv. Treh Kraljev št. 98 v Rockdale, Ill. — Cert. št. 17912, Boštjančič Ivan, R. 29, \$1000.00. Odstopil 17. septembra 1919. Društvo šteje 66 članov (ie).

Odstopile članice.

Od društva sv. Štefana št. 1 v Chicago, Ill. — Cert. št. 5323, Horvat Ana, R. 34, \$500.00. Odstopila 30. septembra 1919. — Društvo šteje 215 članov (ie).

Od društva Marije Pomagaj št. 78 v Chicago, Ill. — Cert. št. 8346, Fajfar Katarina, R. 22, \$1000.00. Odstopila 20. septembra 1919. Društvo šteje 190 članov (ie).

Od društva sv. Treh Kraljev št. 98 v Rockdale, Ill. — Cert. št. 5215, Boštjančič Helena, R. 20, \$1000.00. Odstopila 17. septembra 1919. — Društvo šteje 66 članov (ie).

Od društva sv. Ane št. 123 v Bridgeport, Ohio. — Cert. št. 4288, Perman Marija, R. 18, \$1000.00. Odstopila 21. septembra 1919. — Društvo šteje 63 članov (ie).

Izloženi člani.

Od društva Marije Majnika št. 154 v Peoria, Ill. — Cert. št. 20559, Cernel Josip, R. 34, \$500.00. Izločen 28. septembra 1919. — Društvo šteje 11 članov (ie).

Zvišali zavarovalnino.

Pri društvu sv. Jožefa št. 146 v Cleveland, Ohio. — Cert. št. 19133 Mišmaš Rudolf, R. 28, z \$500.00 na \$1000.00. Zvišal 5. septembra 1919.

Pri društvu sv. Ane št. 120 v Forest City, Pa. — Cert. št. 7827, Oven Alojzija, R. 19, z \$500.00 na \$1000.00. Zvišala 21. septembra 1919.

Znižali zavarovalnino.

Pri društvu sv. Štefana št. 1 v Chicago, Ill. — Cert. št. 785, Horvat Anton, R. 39, z \$1000.00 na \$500.00. Znižal 25. sept. 1919.

Pri društvu sv. Janeza Evang. št. 65 v Milwaukee, Wis. — Cert. št. 20628, Cheplak Josip, R. 22 z \$1000.00 na \$500.00. Znižal 5. julija 1919.

Pri društvu Marije Pomagaj št. 78 v Chicago, Ill. — Cert. št. 7425, Harzen Ana, R. 26, z \$1000.00 na \$250.00. Znižala 25. septembra 1919.

Josip Zalar, gl. tajnik.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za mesec september 1919. Assesment 9-19.

Dr. št. ev.	Plačali na asca. 9-19	Izplačali	
		Smrtnine.	Poskod
1.	\$ 452.98		
2.	861.08	\$1,000.00	
3.	319.98		
4.	222.64		
5.	302.98		
6.	1,007.73		
7.	229.34		
8.	39.16		
9.	126.05		
10.	585.62		
11.	117.85		
12.	428.22		
13.	339.98		
14.	289.97		
15.	47.96		
16.	114.28		
17.	130.50	500.00	
18.	87.78		
19.	18.39		
20.	930.78		
21.	724.31		
22.	613.18		
23.	135.32		
24.	329.98		
25.	190.26		
26.	31.78		
27.	150.94		
28.	206.23		
29.	283.55		
30.	286.25		
31.	478.43		
32.	108.69		
33.	77.98		
34.	224.87		
35.	122.20		
36.	615.44		
37.	123.31		
38.	135.56		
39.	402.11		
40.	122.24	1,000.00	
41.	200.09		
42.	372.75		
43.	211.57		
44.	145.95		
45.	433.62		
46.	111.95	100.00	
47.	233.81	200.00	
48.	56.56		
49.	406.10	500.00	
50.	217.24		
51.	288.18		
52.	122.44		
53.	50.93		
54.	206.83		
55.	43.74		
56.	175.67		
57.	83.52		
58.	120.57		
59.	113.53		
60.	402.48		
61.	384.81		
62.	148.18		
63.	350.87		
64.	364.83		
65.	77.14		
66.	51.34		
67.	110.18		
68.	109.43		
69.	244.72		
70.	85.34		
71.	301.82	150.00	\$ 50.00
72.	54.91		
73.	255.15		
74.	165.48		
75.	290.94		
76.	73.24		
77.</			

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

IGNACIJ BORŠTNIK.

Ignacij Borštnik je včeraj 23. septembra popoldne umrl. Tako tuja in neresnična se nam zdi ta vest, da ji skoraj ne moremo verjeti. Še pred kratkim smo ga videli na odru v vlogi Strindbergovega "Očeta" krepkega in čiliga in smo se divili njegovi umetnosti, želeč, da ostane še dolgo v naši sredi. Nenadna bolezen ga je spravila v bolnišnico. Komaj smo začuli prvo vest, da je težko obolen, je sledila že druga, hujša, da ga ni več.

Danes leži na mrtvaškem odru eden prvih in največjih slovenskih igralcev, ki so žrtvovali vse svoje življenje Taliji in poneli glas slovenskega imena izven naše ožje domovine. Rajni Ignacij Borštnik je igral najprvo v ljubljanski Čitalnici, kjer se je poročil, ta ali ona igralska moč. Kaj kmalu se je izvil iz diletantizma in šel po svetu, kjer se je šolal in izšolal ter se s pomočjo svojega odličnega talenta razvil v igralca umetnika, ki bo zavzemal med imeni igralcev našega naroda eno najčastnejših mest.

Borštnik je bil mnogo posvetu, mudil se je svoječasno tudi v Belgradu in povsodi so ga pozdravljali s častjo in čislali njegovo umetnost. On je vedno hrepenel po domu, dasi kot razvit in popoln umetnik ni preživel mnogo med nami. Ko je zadnje čase igral in živel v Zagrebu, je prav pogosto pohitel k nam v goste ter kazal Slovence, kakšen bode slovenski igralec in igralskem naraščanju, kako resno je treba jemati svoj poklic. Živo se ga spominjamo iz "Kralja na Betajnovi," ki ga je igral še vedno svež, čil in mladosten.

To leto je prišel v Ljubljano, da bi vodil dramsko gledališče z vso vmeno in večšo spretnostjo, kot zna le on, in učil v toliko potrebnih in toliko zaželjenih dramski študijski šoli; žal, da mu je smrt prekrižala vse te načrte. Smrt nam je vzela z njim mnogo.

Če pomislimo nanj, kot smo ga videli v Strindbergovem "Očetu", se nam zdi nenadomestljiv. S kako sigurnostjo je igral junake, ki so v sporu s celim svetom in imajo vse proti sebi, kako silovito moč je dihala iz njegovih vlog; nikjer nismo čutili pretiranosti, vsako besedo in kretnjo je prevevalo mirno življenje, kri umetnika, ki igra in ki ve, kaj igra.

Kakor nas zadene smrt v "Očetu" katastrofalno, tako nas je zadela hudo, da se vse hujše njegova smrt, ki smo se ga razveselili v naši sredi. Ohranili ga bomo v častnem spominu!

Pogreb Ignacija Borštnika. Telo rajnega umetnika bodo prenesli iz deželne bolnišnice, kjer je preminul, v dramsko gledališče. Pogreb se bo vršil odtod v četrtek, dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne na pokopališče k sv. Križu.

"Slovenec" od dne 24. sept. 19

IZ ZASEDENEGA OZEMLJA.

Poročali smo že o raznih novotarijah, ki so jih vpeljali Lah v naših krajih. Danes moramo omeniti zopet nekaj novega. Da bi okrepili svoje šibke in bolehe fide nance so Lah vpeljali sedaj tudi pri nas kolek na vse mogoče stvari. Tako n. pr. morajo biti kolekovane vse vstopnice za javne prireditve, plese, veselice, za kino itd. Brez kolekovanih vstopnic se ne pride nikamor več. Potem so kolekovani računski listki po gostilnah. Noben gostilničar ne sme napraviti računa brez fiska, enake ne kavarnar in isto velja za vsa podobna podjetja. Računi pod 1 liro so kolekale prosti, od 1 do 5 lir znaša kolek 5 stotink, od 5 do 10 dalje pa 10 stotink. To je za gostilne, restavracije in hotele.

Razum tega so pa kolekovane tudi skoro vse medicinske po lekarnah, razni tozadevni predmeti po drogerijah, razne dišave, parfumi itd. Celo po navadnih priprostitih trgovinah so pritislili kolek na vsako stvar, ki ima ko ličjak prijeten duh in spada med toaletne predmete n. pr. prah za umivanje rok, češ, da spada pod dišave.

Druga posebnost, katere tudi nismo veseli, je ohetajovi davci — na okna. Kaj takega je seveda mogoče res le edino v Italiji.

Kdor ima zračno, solnično stanovanje, mora zato plačati davek, ker si je napravil preveč oken. Dve okni v hiši sta davka prosti, vsa druga se bode obdačila. S kakšnimi zdravstvenimi predpisi se taki davki vjemajo, to je našim ljudem seveda neumljivo. Vedno smo slišali, da so zračna stanovanja zdrava, ugodna. Zato so zdravniki priporočali dovolj velika okna in tudi zadostno število. Sedaj vas Lah uči, da zadostujeta dve okni, da zraka ne potrebujemo in morda tudi ne zdravja. Čna načela morajo vladati v laških glavah, da nalagajo davke na tako potrebne stvari, kot so okna pri hiši. Razum tega menda bodo obdačili tudi kokoši, štirikolesne vozove in kaj znamo, kaj še vse. Že drugih davkov je dosti, posebnost ker so Lah vse davkatve napravn državi, deželni in občini spremenili iz kron čisto mirno v lire. Koliko prej kron, toliko sedaj lir, bodisi zemljiški davek, bodisi pristojbina, bodisi kolek na prosnji. Saj so na potne liste v inozemstvo vrotno nastavili koleke po 13 lir kar se jim je vendar nazadnje zdelo preveč in znižali so to priložnostno na 3 lire.

V Gorici se v zadnjem času naseljuje vedno več laških bank. Sedaj je raznih gorških laških bank in raznih filijalk iz kraljevstva okoli deset. Toraj več kot zadosti, kajti potreba po teh zavodih je gotovo precej manjša. Seveda je glavni namen teh podjetij uničiti slovenski kapital in pa pokazati strmečemu svetu italijansko bogastvo, ki se izteka kakor znano prav močno iz ameriških posojil. Kadar bodo odleteli ameriški krediti, bodo tudi laški kapitalisti in laške banke tako približno kot riba na suhem. Tudi v tem oziru vidimo pri Lahih isti stari laški princip: dosti besed, dosti komedije, zadaj pa se skriva prav nič. Potemkin s svojimi vami je bil pravzaprav še revček proti temu, kako zna slikati ugodne razmere italijanske države naši ljubi novi gospodarji. Cel govor, trajajoč čez pol ure, gotovo ni preobširen, ako je treba označiti pomen — ene laške muhe.

Letina kaže letos po naših krajih, posebno po Vipavskem prav ugodno. Razum par krajev okoli Planine in radišča pri Vipavi, kjer je toča napravila precej škodo, se drugi kraji vsi v jako lepem stanju. Posebno ugodno kaže trta, ki obeta letos dober in obilen pridelek. Kako bodo pa cene to se bo še videlo. Prej smo bili glede cen skoro samostojni na Gorškem, sedaj je obilica laškega vina preplavila naše kraje, kar seveda ne bo ugodno vplivalo na kupčijo. Sicer je še dosti naših ljudi, ki če že gredo v gostilno zahtevajo naše domače vino, ne pa tuje laške tekočine, ki pravijo, da je povečini narejeno. Če že kdo popije čašo vina, naj tedaj zahteva vsaj našo domačo kapljico, tako bodo tudi kremaži prisiljeni kupovati vino od naših domačih pridelovalcev, in na ta način bo ustrezno vsem. Seveda imajo laška vina včasih tako nizke cene, da ni mogoča nikaka konkurenca, a za narodnega stališja, bi naši ljudje morali vedno in povsod zahtevati v naših slovenskih gostilnah edino le naše domače vinske pridelke.

Lahi seveda ne pijejo naših vin, kajti se svojih imajo odveč. S svojimi opletimi steklenicami so poplavalji celo slovensko ozemlje in s tem so hudo oškodovali naše vinorejce in tudi kremaže. V nekaterih krajih so naš gostilničarji bili skoro brezpomembni, razen kadar je bilo treba plačati patente. Stvar se sicer vidi morda bolj malenkostna, a če se je iz laških vojaških zalog ir kanti izpeljalo v naše slovenske vase na tisoče in tisoče voz tiste ga čudnega "chiantija", potem bomo vendar morali pomisliti, da je to požrlo marsikako slovensko liro, ki je šla potem doli v globo ko Italijo.

Ob koncu naj omenim še nekaj. V zadnjem času se je vrnilo precej naših ljudi iz Amerike. Princeli so s seboj povečini jako lepe vsote, kar ho za dotično gospodarstvo in tudi za cele vase gotovo precejšnjo ga pomena. Tako se bo, ta in ona hiša gospodarsko zopet okrepla, in denarna pomoč iz Amerike je baš v sedanjem času pri nas jako dobrodošla. Kajti priznati je treba, da denarja pri nas primanjkuje, ljudstvo je brez podpor, davke je treba plačati itd.

V nadi na boljše čase sklepam to svoje poročilo in zaključujem z zaupanjem, da pravična stvar mora zmagati tudi pri nas na Gorškem. "Slov." 14. sept.

Slovenski generalni vikarijat. Po zadnji izpremembi demarkacijske črte, ko so naši, žal, zapustili Celovec, je škof dr. Adam Hefter uredil poseben generalni vikarijat v Dobrovlasi za tisti del škofije, ki je v naših rokah. Za generalnega vikarja je imenovan naš zaslužni prvobojevnik g. inf. prošt Matija Randl, za tajnika g. župnik Fr. Lasser iz Brnce.

Otvoritev celokupnega poštnega prometa pri poštini uradih naše Koroške. Na Koroškem poslujejo naslednji kraljevi poštni uradi: Bela, Bistrica v Rožu, Borovje, Črna pri Prevaljah, Djekše, Dobrlavas, Galicija, Grabštani, Grebenj, Guštanj, Kotle, Lābor, Libelje Muža, Pliberk, Podgora, Področica Podgorje, Prevalje, Ruda, Šinčavas, Svetnavas, Škocijan v Podjuni, Šmarjeta v Rožu, Šmilhelj pri Pliberku, Št. Vid v Podjuni, Trnje, Velikovec, Velinj, gornje Jezersko, Zgornje Trušnje, Zelena Kaplja, Žihpolje.

Praktična naredba. Poroča se nam: Od 1. septembra t. l. dalje bodo imeli v Ljubljani izhajajoči in po pošti razposlani časopisi dnevniki v tuzemskem prometu na pasienah označbo "pavšalni franko", a nikakih časopisnih znamk. Tako označeni časopisi se bodo neovirano izročali naslovnikom; ker bodo upravištva poštno v gotovini plačevala.

Na frančiškanski gimnaziji v Kamniku, ki ima od letos naprej pravico javnosti, je nastavljen za ravnatelja dr. p. Graecjan Heric. Drugi profesorji so: dr. p. Hadrijan Kokoč, dr. p. Hugo Bren in p. Ciprijan Napest; pomožna učitelja sta p. Bernardin Mlakar in p. Evstahij Berlee, za profesuro se pripravlja p. Janez Žurga. Novemu kulturnemu zavodu, kakor tudi vsem učnim močim želimo obilo uspeha!

Medicinska fakulteta. Na medicinski fakulteti ljubljanskega vseučilišča so imenovani za profesorje doenta primarij dr. Botteri in dr. Šerko ter prosekotor dr. Plečnik.

Osebnosti od južne železnice. Imenovani so višjim nadzornikom: inž. Miha Ogrinc, načelnik delavnice, Maribor; inž. Eugen Stern, načelnik progovne sekcije Ljubljana. — Nadzornikom so imenovani: Frank Vidic, višji revident in transportni kontrolor Maribor; inž. Adolf Selak, načelnik progovne sekcije Ptuj; inž. Ivan Hava, načelnik progovne sekcije Maribor. — Višjim revidentom so imenovani: Ivan Kitak, revident Maribor; Alojz Plantan, revident Maribor; Egon Tanzig, revident in prometni kontrolor Ptuj. — Revidentom so imenovani: Rudolf Smersu, pristav Ljubljana; Ivan Zapečnik, pristav Maribor; Frank Rožko, pristav Račje. — Pristavom sta imenovana: Pavel Mašič, asistent Zalog; Ivan Novak, asistent Rimske Toplice.

Zločinom zoper pravost je velikokrat podlaga nezmerno uživanje opojnih pijač ter čezmerno število gostiln po posameznih občinah. Tako n. pr. je v Lju 268, v kamniški občini 30, vrhniški občini 40 in občini Kranj 32 gostiln nešteviski nadaljnjih priložnosti, kjer se ljudstvu nudijo razne opojne pijače. — Opaža se tudi, da v krajih, kjer se dviga alkoholni konzum, narašča število nezakonskih mater in spolno bolnih ljudi.

Žitne cene so v naši državi sedaj nekako sledeče: pšenica 220 do 260 K; rž 200 do 220 K; ječmen 200—220 K, koruza 200—220 K, oves 200—220 K, ajda 160 do 180 K, fižol 220—260 kron za 100 kilogramov.

Mogočni voli. — Mesar Jakob Dimnik iz Marije Device v Polju je dne 4. t. m. zaklal dva vola, ki sta tehtala 1700 kg žive teže in sta stala 16,000 K. Zredili so se voli pri Moravah. To je lep uspeh simodolske pasme, pri kateri se kmetu še najbolj izplača govedoreja.

Surovost. Dne 23. avgusta t. l. je bilo na Kumu v cerkvi 7 socijalistov-delavcev, ki so pokriti pred oltarjem kadili cigarete, eden pa je pel fantovske pesmi.

KOLEDARJI ZA LETO 1920.

Naznanjam, da sem prejel veliko število stenskih koledarjev za bodoče leto 1920, kateri so 20 paleev široki in 28 paleev dolgi. Koledarji so to leto zelo zanimivi in bodo fini za pošiljati v staro domovino, ker imajo razne slike, katere bodo zanimale rojake v domovini zaradi nekaterih običajev iz Amerike. Vsaka stran koledarja ima drugačno sliko in pomen, kakor na primer, pogrebne običaje in druge primernne tem enake s pesmimi in razlogi.

Dobil sem jih pravočasno, zato da jih lahko takoj naročite na ogled in za staro domovino. Cena to leto bo 24 centov s poštnino vred. Koledarji so mnogo boljše od lanskih in bodo vsakteremu po volji. Naročite jih takoj, da se pripravite. Jamčim, da bode vsakdo z njim zadovoljen. V staro domovino jih pošiljam jaz samo, da mi pošljete pravi naslov in naročnino. Vsaka pošiljatev bode takoj odposlana, ko bode naročilo sprejeto, bodisi takaj po Ameriki, ali pa v stari kraj. Za malo naročilo, enega ali dva, mi lahko pošljete svoto v znakah po 2e, za več kot dva koledarja pa bi prosil, da bi pošljali denar ali money order. Koledarji so vredni več, kakor toliko, in vsaka družina bi ga morala imeti, posebno pa še društveni tajniki, pisarne in trgovine. V Clevelandu ga dobi vsaka družina zastoj. Enega ima vsakdo dovolj za eno hišo (družino); kdor jih naroči pet, dobi enega zastoj. Kdor ga ni dobil lanske leto, ko je morebiti poslal naročnino, naj se prijavi, da ga dobi letos brezplačno. Za vsako naročilo prosim natančen naslov. Kdor ga bode naročil, naj ve to, da bode vsako naročilo odposlano gotovo v 2 dnevih, ako ne prej. Torej vsakdo lahko prilijeno računa, kedaj ga bo dobil. Ako ga ni dobil, naj ve, da je kaj drugega vzrok, ali naslov ali pošta. To sem omenil zato, ker se vešči nekateri oglašijo šele čez več tednov, da koledarja niso prejeli. Vsaka pošiljatev bode vknjena, njenmaslov kakor tudi dan. Za obilna naročila se priporočam.

Anton Grdina,
1053 East 62nd St., Cleveland, O.

POZOR! . . . POZOR!

Izšel je novi obširni cenik **DOMAČIH ZELIŠČNIH ZDRAVIL** (pripravljenih po župniku Kneippu).

Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.

Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju.

Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

Math. Pezdur,
Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

IZVANREDNO! Vi lahko vidite vso Evropsko vojno za samo \$3.95

Vojna je končala! Ali ne bi mogoče radi videli kako so se vršili hudi boji v Franciji, Belgiji, Italiji, Srbiji, Angliji in drugod v Evropi? Bili radi videli boje submarinkov in večjih vojnih ladij na morju? Bojujoče se zrakoplove v zraku? Vničena polja, vase, mesta, zrušene cerkve in druge palače ki so bile uničene v ti veliki brutalni vojni.

Vse vi lahko vidite doma in brez posebnih stroškov, čisto in precej naravno s pomočjo najnovejših iznajdb po STEROSKOPU. Vsi ti razgledi so se vzeli na bojiščih in kadar pogledate preko tega STEROSKOPA vidite vse v naravnih oblikah kot živo. S čitanjem čankov in knjig o teh grozotah vojne ne morete nikoli dobiti toliko pojma, kot ga dobite s pogledom skozi naš STEROSKOP. STEROSKOP je zelo krasno in trpežno izdelan in vam lahko ostane pri hiši za mnogo let in slike vam ostanejo kot vedni spomin na to svetovno vojno.

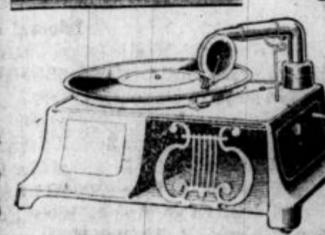
Ta STEROSKOP s 6 vrstnimi različnimi slikami vsebuje vsega 150 različnih slik in ga prodajamo po \$3.95 za kratko dobo. Vrednost tega skupnega stroja je najmanj do \$10.00 in se lahko dobi le pri nas. To je nekaj čisto novega in vsaki hiši ki kupijo to bodo zelo zadovoljni, torej če vas je volja denar prihraniti naročite še danes ta stroj, predno gre cena gor.

NE POŠILJAJTE DENARJA V NAPREJ. Pošljite nam le 50c v znakah ali denarju, za troške zavijanja in pošiljatev. Ostalo \$3.95 bode pa plačali potem ko prejmete blago na vaš dom. Pišite takoj na:

VARIETY SALES COMPANY,

Dept. 8-A. 1136 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Novost! Najnovejša iznajdba! Fonograf se dobi za kratko dobo po \$12.95 Novost! 6 plošč in 100 igel zastoj!

Fonograf, ki vam ga kaže ta slika je ena najnovejših iznajdb v tem času. Je krasno, trpežno in močno izdelan iz najboljšega materiala. Vsebuje posebno dobro in močno vrotni stroj in igra s enim navijanjem vse plošče male in velike vrste. Ima posebno zmet za uravnavanje in igrate lahko hitro ali počasi kot je vam drago. Njega glas je enak vsakemu \$100 vrednemu stroju, ker ta Fonograf je narejen po najnovejši iznajdbi. Vsaka plošča se razločno sliši ves čas brez vsakega šumenja. Celo najboljša vrsta Fonograf vam ne more dati boljše ugodnosti, to vam mi jamčimo, sicer je lep okrsek v vašem domu. Iz razloga, da se občinstvo spozna s tem novim strojem smo se namenili prodajati jih za kratko dobo po tovarniški ceni in sicer po \$12.95, da damo tako priliko, da si lahko ne bodele zadovoljni z njim če nam ga vrnete ne pokvarjenega.

ZASTONJ: Kdor izreže ta oglas iz lista in ga pošlje nam takoj mu damo POPOLNOMA ZASTONJ 6 plošč in 100 igel. NE POŠILJAJTE DENARJA V NAPREJ. Pošljite nam samo \$1.00 kot jamstvo in ostalo pa bode plačali kadar se vam pripelje blago na dom. Zapomnite si, ta ponudba je le za kratko dobo, torej hitite z naročilom predno se cena temu Fonografu zviša. Pišite takoj na:

IMPERIAL NOVELTY COMPANY

Dept. 1608-A. 1136 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

K 100 samo \$2.70

Posiljam denar po najnižjem dnevnem kurzu.

K. 1000—VELJA SEDA SAMO \$23.80

Imam oblastveno dovoljenje za pošiljanje denarja od "Vlade in Federal Reserve Boarda".

Vse pošiljatev so garantirane.

Moje geslo je: "Točna in poštena postrežba".

JOSIP ZALAR, Joliet, Ill.

Slovinci, Hrvatje in Srbi

Dokler, vi napredujete imate vsega dovolj na svetu.

Ne pozabite na svoje v stari domovini, ki so vam najbližnji in potrebuje vaše poroči.

Poslužite se prilike

dokler je denar tako nizke cene. Za prav malo dolarjev dobite dosti kron, lahko se pa tudi trdi, da bodejo pozneje krone dražje.

Mi pošiljamo denar stalno, hitro in po zmerno nizki ceni na kateri si bode naslov, ali ga tudi vložimo v katerokoli hranilnico, ki si želite za vaš domovini.

Za vsa nadaljna pojasnila obrnite se na

John Nemeth State Bank

1597 Second Ave., cor. 83rd St.,
NEW YORK CITY.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplativne knjižice za člani in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnik za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter podobne. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavednih tiskovih na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška
MLEKARNA

1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske čikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.
Z veseloštopovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Na šmarjetni gorji nad Kranjem so te dni otvorili novo urejeni hotel Bellevue. V ta namen se je osnoval posebni konzorcij kranjskih meščanov. Radi izredno lepega razgleda, ki ga nudi ta gora preko vse Gorenjske, je upali, da bo hotel posecalo prav mnogo izletnikov.

Po uradnem kurzu 100 dinarjev = 300 kron se plačujejo odslej tudi pristojbine v mednarodnem poštnem prometu, in sicer: 1. za navadna pisma do 20 g teže 25 par = 75 vinarjev in za vsakih nadaljnjih 20 g po 15 par = 45 vin. — 2. Za navadne dopisnice ali za vsak del dopisnice s plačanim odgovorom 10 par = 30 vin. — 3. Za tiskovine 5 par = 15 vin. za 50 g. — 4. Za poslovne papirje 5 par = 15 vin. za 50 g, najmanj pa 25 par = 75 vin. — 5. Za blagovne vzorce 5 par = 15 vin. za 50 g, najmanj pa 10 par = 30 vin. 6. V eni pošiljki so lahko tiskovine, blagovni vzorec in tiskovine, tedaj se plača po 5 par = 15 vin. za vsakih 50 g, minimum 10 par = 30 vin. Če so pošiljki priloženi še poslovni papirji, tedaj se plača 5 par = 15 vin. za vsakih 50 g, najmanj 25 par = 75 vinarjev. — 7. Za priporočene, prejemno potrdilo in reklamacijo 25 par = 75 vin. — 8. Dovoljena je ekspresna dostavka (30 par = 1 K), zahteva vrnitve pošiljke in izprememba naslova. 9. Zaradi nestanovitnega kurza za sedaj ni mogoče uvesti mednarodne nakazniške službe, prav tako tudi ne povzetij in poštinih nalogov v prometu z inozemstvom. Iz istega razloga se ne morejo sprejemati naročila na inozemske časopise. — 10. V mednarodnem prometu so prepovedana vrednostna pisma, vrednostne škatle in poštne paketi, ker je uvoz in izvoz takih predmetov prepovedan. — 11. Pristojbine za notranji promet veljajo tudi v prometu s Čehoslovaško, Rumunijo in Nemško Avstrijo. V prometu z vsemi drugimi državami veljajo mednarodne pristojbine po pričujočih navodilih.

Novo žigosanje naših novcev. Po poročilu zagrebških listov namerava vlada v kratkem odrediti novo žigosanje bankovcev, ki se bo izvršilo na drugačni podlagi, kakor je bilo prvo, ki je bilo, kakor znano, izvršeno na skrajno nerodni način.

Nuncijatura v Ljubljani? — "Temps" 2. t. m. naznanja iz Beograda po "Agence des Balkanes": Po gotovih oficioznih informacijah bo sveta stolica uradno priznala novo kraljestvo SHS. šele potem, ko se uredi vprašanje Reke in Jadrana. Medtem naj bi bil Vatikan začasno zastopan po nunciju, ki bi imel svoj sedež v Ljubljani. — Po naših informacijah ni cerkvenih krogov ničesar o tem znanega, da bi sveta stolica namevala ustanoviti nuncijaturo v Ljubljani.

Divjanje žandarjev v Mraševem. Iz Vel. Mraševa smo prejeli celo zbirko zgodb, dokazanih s pričami, kako so žandarji iz Krške vasi divjali v Mraševem proti našim kmetom. Dopis nam navaja devet slučajev; enega prinašamo tu dobesedno:

Frank Pavlin, star 14 let, sin begunke, stanujoče v Vel. Mraševu št. 23, je večkrat na delu pri vdovi Mariji Krašovec št. 25. Dne 2. avgusta 1918 je bil tudi tam na delu. Pomagal je pri mlačvi, ker ni vstal hlapec Alojzij Cugelj. Ta je spal na kozoleni, vsled tega je šel omenjeni Franc Pavlin večkrat po njega. Ker ni bilo testve, je splezal kar po latak. Ko je šel zadnji pot po njega, so ga videli žandarji. Takoj pridejo na dvorišče ter ga kličejo k sebi. Ker je vedel, da radi pretepajo otroke, se je nekoliko obotavljal. Slednjič je vseeno šel. Ko pride do njih, ga zgrabi eden izmed žandarjev za vrat, ga stisni tako, da je fant pomoli jezik iz ust in prišel ob sapo. Po vrhu ga je še udaril s palico po levi nogi. Posledica je bila, da je fant zbolel, leži od istega dne v postelji in da vse izbljuje, kar zažuje. Semtertja se mu tudi blede. 4. avgusta je n. pr. videl žandarje, ki so gledali skozi okno, na njegovo posteljo, čeprav ni bilo žandarjev istega dne v Mraševu. Podpisanih 5 prič.

Drugi slučaji so temu več ali manj podobni, vsi pa popisujejo vseobpajočo surovost, ki so si jo dovolili ondodni žandarji nad ondodnim kmetiskim ljudstvom. Ker naši kmetje, kateri itak največ žrtvujejo za državo, niso zato tukaj, da bi državni organi z njimi nečloveško postopali, zato je vložila Jugoslovanska Kmetiska Zveza na poverjeništvu za notranje zadeve v Ljubljani sledečo pritožbo:

Tajništvo Jugoslovanske Kmetiske Zveze pošilja v prilogi dopisno okrajne Kmetiske zveze za občino Cerklje na Dolenjskem in okolico, ki jasno govori o samovoljnem postopanju orožništva iz orožniške postaje v Krški vasi. Ker so vsi slučaj navedeni s pričami, zahteva Jugoslovanska Kmetiska Zveza, da se cela zadeva preiše in ljudstvu dá zadoščenje.

Na Jugoslovansko Kmetisko Zvezo prihajajo tudi od drugih Kmetiskih zvez razne pritožbe o samovoljnem postopanju orožništva. Zahtevamo, da se temu samovoljnemu postopanju napravi konec, orožništvo omeji in podneči kedar in kako naj deluje.

Volitve v zasedeno ozemlju. Rim. — Zatrjuje se, da se pozovejo zasedena ozemlja, da izvolijo svoje poslanec. Rešujejo se baje vprašanja o določitvi volilnih okrajev. Ciuffelli in Credaro prideta v kratkem v Rim, da se tozadevno sporazumeta z vlado. Da more zasedeno ozemlje izvršiti ta važni čin, je določila vlada, da se odgodi čas za glavne volitve, ki bi se po tej določbi vršile zadnjo nedeljo v prihodnjem novembru.

Le naj ostanejo na mestu! — Trst, 23. avgusta. Iz Tolmina poročajo, da je odpovaloval v Florenco 20-slovenskih učiteljev, da bi tam obiskovali kurz za italijansko.

VESTI IZ BELGRADA. Profesori na pravoslavni teoloških fakultetah. Kakor poročajo, bodo za profesorje za teološke fakultete določeni doktorji teologije v našem kraljestvu, za docente absolvirani dijaki bogoslovnih nauk na Angleškem. Proforska mesta bosta na tej fakulteti izpopolnili zaderska in karlovaška deparhija.

Odpusti vojnih ujetnikov. Iz Beograda javljajo: Vojni minister je odredil, da se imajo izpustiti na svobodo vsi oni vojni ujetniki, ki so z našega ozemlja, t. j. naši državljani.

Tiskarsko industrijo v Srbiji je nemško-avstrijski pohod popolnoma upropastil. Ministrstvo za trgovino je določilo 24 milijonov kron, za obnovljenje tiskarn na Srbskem. Toda ta vsota ne more popraviti vse škode, ker je nemško-avstrijsko vojaštvo sežgalo vse šolske in učne knjige. V Srbiji izhaja samo okrog 10 listov, v ostalih delih kraljestva jih je nad 100.

Ameriški kapitalisti v Jugoslaviji. Pred nekaj dnevi je prišel v Zagreb iz Amerike bankir Anton J. Dreksel v spremstvu svojega prijatelja M. Maleja, da se pouči o obrtnih razmerah Jugoslavije. Prišel je kot pooblaščenec velikega ameriškega sindikata, ki se je osnoval v Ameriki, da pospešuje in izrablja pridobitne sile v Jugoslaviji.

Ameriški kapital v Jugoslaviji. — Pariz. — Takoj po premirju so začela ameriška velika bančna in druga močna trgovska društva živahno delovanje v Jugoslaviji. Dosegli so znatne uspehe, ki pojasnujejo stališče ameriških zastopnikov na pariški konferenci tekom spora med nami in Jugoslovani. Zedinjene države so uvožile velikanske množine živil in sirovin v Srbijo skozi Solun in v Hrvatsko skozi Reko. Pošiljatelj zadnjih petnajstih dni znašajo okoli 800.000 parov čevljev, do 3000 tonelat usnja, do 6000 tonelat moke, do 2000 tonelat sladkorja, do tisoč tonelat kave, do 250.000 gotovih oblek in do 3000 tonelat mesa. Razun tega znašajo predjudni ameriških bank Jugoslaviji več ko 300 milijonov frankov. Srbska vlada je s svoje strani dovolila nekemu ameriškemu konzorciju 90-letno izkoriščanje rudnikov v Sloveniji in Bosni, sodelovanje priže izkoriščanih rudnikov in končno izkoriščanje ogromnih gozdov v Hrvatski in Bosni ter zapadni Srbiji. Vrednost gozdov, katerih izkoriščanje prevzamejo Amerikanci, se računa na nekaj mili-

jonov. Dobili so razun tega koncesijo za poroške proce, ki že obstoje in se še ustanove na Donavi in njenih pritokih in jugoslovanske brozavne in telefonske mreže. Amerikanci so torej gospodarji nad sedanjim gospodarskim življenjem in bodočim razvojem podonavskega ozemlja. To pojasnjuje ameriško politiko napram Jugoslovanov v Reki in Dalmaciji.

Jugoslovanska banka se snuje s kapitalom v znesku 10 milijonov din. Od te svote se podpiše 6 odstot v Jugoslaviji, ostanek pa v Ameriki med izseljenci. Podjetje bo osnovalo v New Yorku svojo podružnico s kapitalom v iznosu 1 mil. dolarjev. Pri tej podružnici bo imela Jugoslovanska banka 51 odst. delnic, ostanek pa ameriški izseljenci. Na čelu te akcije stoji jugoslovanski poslanik v Pragi g. Ivan Hribar.

Kako moški in dostojanstveno so se vedli Nemci kot vojni ujetniki v Srbiji. — V velikem boju je padlo tudi seveda mnogo Nemcev v roke Srbov kot vojnih ujetnikov. Srbi so povpraševali ujetnike po njihovem rojstvu in domačinstvu in so jih temu primerno ločili. Kdor ni bil Nemeec ali Madžar, na eno stran, češ: to so "naši"! Ali oholi Nemci, in nič manje oholi Madžali so hitro razumeli, kaj to pomenja, in so se od strahu za svoj ljubi jaz ponižali do himavstva: Auch wir sind — "naši"! Zatekli so se k jugoslovanski besedi, ki so jo sicer vedno zaničevali, blatili in mrzili. Kako nizko, kako podlo. Pravi — kako bi rekli reški Hrvatje — "poprdili"! —

Zemljišča dobrovoljcem. Izšla je naredba vojnega ministrstva, glasom katere se imajo zbrati podatki dobrovoljcev srbske vojske, katerim se imajo podeliti obljubljena zemljišča. Z ozirom na to, da je mnogo dobrovoljcev že odpuščenih iz vojske, naj vpošljejo vsi oni, kateri niso vposlali še potrebnih podatkov že za časa službovanja v vojski, osebne sezname Brambnemu odseku Dravske divizijske oblasti s sledečimi podatki: čin in stan, ime in priimek, odkod je (kraj, okraj), poslednja komanda in stanju katere se je vodil, rojstno leto, služba v kadru, koliko in kje je - li pismen, s čim se je pečal v civilu, je - li borec ali neborer in spremembe v teku službovanja.

Ali ste že naročili? Ali ste že naročili nedavno izdane poezije prvega ameriškega slovenskega pesnika Ivan Zorman-a? Vsak zavedni rojak, vsaka slovenska hiša bi morala imeti doma ta novi književni biser. Knjiga velja samo \$1.25 s poštino vred in se naroča pri: Ivan Zorman-u, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Ne "jaz upam", ampak "jaz vem." Dosti je zdravnih priprav, ali izdelkov, katere jemlje bolnik samo z zavestjo "Jaz upam, da mi bi pomagalo." Če pa trpite vsled slabega okusa, zaprtja (zabasanosti), glavobola, nervoznosti, in drugih žleodčnih neprilic, in če rabite pri tem Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino, potem lahko rečete: "Jaz vem, da mi bo to zdravilo pomagalo." Vzemite za izgled slučaj Mr. Albert Harada, R. 2. Yoakum, Texs. On je bolehal celih 22 tednov; marsikdo je že mislil, da ne bo več ozdravel. Kakor nam piše dne 24. septembra, ga je pa Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino zopet spravilo na noge. — Vnetje v vratu je znana jesenska bolezen. Takoj, ko čutite težavo pri požiranju, grgljajte Trinerjevo Antiputrin, pomešan s toplo vodo. Vspheh bo vas iznenadil! Ta kakor tudi vsa druga Trinerjeva zdravila dobite v vsaki lekarni. — Joseph Triner Company, 1333 — 43 So. Ashland Ave. Chicago, Ill. (Copyright by Jos. Triner Co. Chicago, 1918)

HIŠA NA PRODAJ. V Chicagu, v sredini slovenske naselbine, blizu domače cerkve je na prodaj hiša, zidana hiša in sicer na 2042 W. 22. Str. blizu Hoyne Ave. Proda se po ceni.

Ima primeren lokal za vsako trgovino; zadej je stanovanje s stiri sobami; poleg tega je še drugo stanovanje z ravno tolkami sobami; zadej na dvorišču je pa garaža za dva avtomobila. Vprašajte ali pišite lastniku na: 2042 W. 22. Str.

Krasen roman "MILJONSKA NEVESTA" izhaja v tedenskih zvezkih po 12c s poštino vred. V zalogi imam vse, do sedaj izdane zvezke. Rojaki! Sežite po tem zabavnem čtivu, ki se dobi pri: JOSEPH TOMIC, 2424 So. Harding Ave., Chicago, Ill.

Za v stari kraj.

Parniki. — V stari kraj se more potovati. Potni listi se zopet lahko dobe. Vsak teden odpluje po eden ali več parnikov Francoske družbe s starokrajskimi potniki. Tako n. pr. odplujejo sledeči parniki: Rochambeau. 16. oktobra parnik LaSavoie. 25. oktobra parnik La-Touraine. 25. oktobra parnik La-Lorraine. 4. novembra parnik France. Za vsak parnik imam še nekaj kart na prodaj. Kdor želi potovati, naj mi piše, ker utegnemo priti kake spremembe.

POŠILJANJE DENARJA. Kot z bandom zajamčen zastopnik 18 milijondolarске družbe American Express Co. za pošiljanje denarja v inozemstvo, Vam morem poslati denar v vse slovenske kraje za neseljivo, hitro in po nizki ceni in sicer:

100 Kron za \$ 2.80
200 Kron za 5.50
500 Kron za 13.00
1,000 Kron za 25.00
5,000 Kron za 125.00
10,000 Kron za 250.00
50 Lir za \$ 5.90
100 Lir za 11.40
500 Lir za 55.00
1,000 Lir za 110.00

Denar pošljite po Money Order, ali American Express Money Order, ali pa po Bank Draftu. **POTNI LISTI.** — Onim, ki nečajo sami imeti te sitnosti, preskrbimo tudi potni list.

LEO ZAKRAJŠEK, 70—9th Ave., New York, N. Y.

V POJASNILO.

Slišal sem, da ljudje po Mesaba Range govorijo, da imam jaz pri pošiljanju denarja v stari kraj, pri deset tisoč kronah \$50.00 večjo ceno, kot drugi pošiljatelji. To se je zgodilo na sledeči način:

Ko sem dal jaz svoj oglaš tiskati, je bila cena kronam visoka. In jaz sem gg. urednikom pisal, da kadar cena kronam pade, da naj ceno naredijo po g. Sakserjevi ceni. In tako je prišlo, da je cena kronam vedno padala, ali moj oglas je bil vedno isti; torej sem ga rajši ustavil in zdaj nimam nobenega oglasa, ali denar pa še vseeno vedno pridno pošiljam brez oglasa, ker zmeraj cenejše pošiljem, kakor kateri drugi.

Ako hoče kdo izvedeti po čim pošiljam, naj mi piše eno pošto kartico; ga velja samo en cent, pa mu bom odgovoril, po čim pošiljem.

Pozdrav rojakom po Ameriki. **Jos. Scharabon,** Duluth, Minn.

Ne pišite svojih pisem kakor kake kurje čenčke, pišite jih rajši na naš priroden domači pisalni stroj (Home type-writer). Dosti je oseb obojeza spola, ki pišejo zelo nerazločno. Ta stroj je po ceni in lep. Vsak otrok se ga lahko v nekaj minutah privadi, v par urah je na vse strojno znan. Vsak trgovec, agent ali tajnik društva bi moral imeti pisalni stroj, ker je lepa in čitljiva pisava za vse velike vrednosti. Naš stroj ima zelo praktično sestavo črk in ceno mu je samo \$6.75 za papir 9 palev širok. Imamo še nek drug stroj, na katerem lahko ravno tako pišete, kakor na našem \$100.00 vrednem stroju. Mi ga damo po izjemni ceni \$18.50. Vsak stroj je varno zapakiran; mi plačamo vse prevoze do vaše hiše. Z vsakim strojem damo tudi navodilo kako z njim ravnati. Pošljite še danes naročilo skupno s Money Orderom na Universal Distributing Co., Dept. 283, 36 Madison Sq. Stat., New York, N. Y.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ZALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA.

Ima svojo redno mesečno sejo vsake drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St. Pittsburgh, Pa.

Ugledniki za leto 1919: Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa. I. tajnik: Frank Trempus, 5146 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa. Zastopnik: Jurij Greguraš, 4517 Butler St., Pittsburgh, Pa. Društ. zdravnik: Dr. C. J. Styber, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh. Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000, \$500 ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden. Slovenci in Hrvati, kateri še niso pri nobenem društvu, spajajočim h K. S. K. J. se uljudno vabijo, pod zastavo zgoraj omenjenega društva. Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglašiti pri sobratu John Golobčič, 5621 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolil in ravno tako zopet ko ozdravi.

Krasen roman "MILJONSKA NEVESTA" izhaja v tedenskih zvezkih po 12c s poštino vred. V zalogi imam vse, do sedaj izdane zvezke. Rojaki! Sežite po tem zabavnem čtivu, ki se dobi pri: JOSEPH TOMIC, 2424 So. Harding Ave., Chicago, Ill.

Denarne pošiljateljve

— ZA —

KRANJSKO, ŠTAJERSKO, HRVATSKO

SLAVONIJO, BOSNO

pošilja po pošti in kablju pod našo garancijo.

DANAŠNJE CENE:

Kron 100	..... \$ 2.50
1,000	..... 23.00
10,000	..... 220.00

STATE COMMERCIAL AND SAVINGS BANK

1935-37 Milwaukee Ave., blizu Western Ave. CHICAGO, ILLINOIS.

Odrpito dnevno od 9—6. Ob ponedeljkih in sobotah od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer. Ob nedeljah od 10—12.

PRODAJAMO NA MALO IN DEBELO PURITAN MALT EXTRACT IN HMELJ

iz katerega si lahko vsak naredi doma najboljšo pivo. Kdor naroči več blaga ob enem, damo popust. Za 6 galonov stane brez poštine \$1.50. Naročila za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z vsakim naročilom pošljemo potrebna navodila. Z naročilom vred pošljite money order, bančni ček ali draft. Vse pošiljateljve se naj naslovijo na:

M. MLADIČ, J. VERDERBAR COMPANY, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill. (uninc.) Iščemo zastopnike.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim grede na limanice. Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilne uloge

po 3%

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in ceno, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bomo shranili brezplačno.

Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Odrpito vsak dan izven nedelj in praznikov od 9. dop. do 3. pop.

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00. Prebitok \$360,000.00.

Emil Bachman inc. 2107 So. Hamlin Ave. CHICAGO, ILLINOIS.

Največja slovenska tvornica dršvenih zastav, znakov, regalij, kap, uniform in drugih društ. potrebbšin. Sa toplo priporoča cenj. društvom K. S. K. J.

Poskusite enkrat s kakim naročilom pri nas in dobro boste postreženi.

MINERS STATE BANK.

CHISHOLM, MINN.

S tem se vam naznanja, da nam je zopet mogoče pošiljati DENAR V VSE KRAJE JUGOSLOVANSKIH DRŽAV. Denar pošiljamo po dnevnom kurzu, ter jamčimo za vsako pošiljateljve.

Dalje se vam priporočamo za hranilne uloge in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom, in vaše uloge so pri nas absolutno varne.

Za pojasnila nam pišite v slovenščini.

ZNAMENJE ŠTIRIH

Londonska povest.

Angleški spisal A. Conan Doyle. Poslovenil D. B-t-n.

(Konec.)

"Tonga — tako mu je bilo ime — je bil dober veslač in je imel celo svojo ladjico. Ko sem torej videl, kako mi je vdan, da bi naredil vse, kar bi hotel, sem mislil takoj: "Jonatan, sedajle, ali pa nikoli!" Kmalu sva se pogovorila o vsem, kako bi se dalo ulti. V določeni noči naj bi prišel s svojim čolnom na določeni kraj, kjer bi ga jaz pričakoval. Naročil sem mu tudi, da naj vzame s seboj več steklenic vode studenčnice, kokosovih orchov in krompirja. Mali Tonga je bil res zanesljiv in zvest. Gotovo nihče ni imel tako udanega tovariša. V določenem času je privesel s svojim čolnom in predno je minila ura, sva se zibala že daleč na širokem morju. Tonga je vzel vse svoje imetje s seboj, svoje orožje in svoje lesene malike. Iz dolgega bambusovega droga, ki ga je imel s seboj, in iz storij, narejenih iz kokosovega ličja, sem napravil nekako jadro. In tako sva deset dni jadrala na slepo srečo sem ter tja; najstari dan pa nama je bila sreča mila. Vzeli so naju na neko ladjo, na kateri so se vozili malajski potniki iz Singapora v Jidda Bila je sicer čudna družba, toda kmalu sva se je privadila. Imeli pa so to lepo lastnost, da naju niso kar nič popraševali, ampak naju pustili kar lepo pri miru.

"Če bi vam hotel pripovedovati vse čudne dogodke, ki sva jih z mojimi pritlikavcem prestala, vem, da bi mi ne bili hvaležni, ker bi poprej napočilo jutro, prečno bi končal s svojim pripovedovanjem. Potikala sva se po širnem svetu; vedno je prišlo kaj vmes, da nisva dolgo, dolgo mogla dospeti v London. Toda ves čas sem imel svoj namen pred očmi. Vsako noč se mi je sanjalo o Šoltu. Gotovo sem ga več kot stokrat ubil v sanjah. Slednjič, pred kakimi tremi ali štirimi leti, pa sva vendar dospela na Angleško. Brez posebnih težav sem našel Šoltovo stanovanje in najprej sem sklenil poizvedeti, če je spremenil zaklad v denar ali ne. Sprijaznil sem se z nekim možem, ki mi je mogel pomagati — njegovega imena nočem imenovati; kajti nikogar nočem pohniti v nesrečo. Ta mi je povedal, da major Šolto dragocenosti še hrani, in od tedaj sem skušal na vsak način priti v njegovo bližino; toda bil je zvit in imel je vedno pri sebi za stražo dva hrusta; razventega pa še svoja dva sinova in nekega služabnika iz Indije.

Nekega dne pa sem zvedel, da je na smrti postelji. Takoj sem odhitel na njegov vrt s trdnim upanjem, da mu vsaj v zadnjem trenutku poplačam, kar sem mu dolžan. Priplazil sem se do okna ter ga zagledal, kako je ležal na postelji, in oba sinova sta stala pri njem. Že sem hotel skočiti v sobo ter se spustiti v boj z vsemi tremi, kar zapazim naenkrat, kako se mu je poveznila spodnja čeljust; in sedaj sem vedel, da je po njem. — Še v isti noči sem vdrl v njegovo sobo ter preiskal kak dokaz, kam je skril zaklad. Vse njegove listine, da bi našel. Toda vse iskanje je bilo zastonj, in jezen in srdit sem odšel. Poprej sem pa še zapisal na neki list "znamenje štirih", kakor je bilo zapisano na narisu, ter ga pritisnil na njegove prsi, da vzame s seboj v grob znamenje onih štirih mož, katere je tako nesramno okradel in prevaril.

Nekoliko časa sem živel ob tem, da sem ubogega pritlikavca Tongo kot črnega Kamubala kazal po semnjih in komedijah. Navadno je jedel surovo meso ter kazal andamanski bojni ples. In tako sva imela po vsakem dnevnem trudu poln klohub bakra. Kar se je pa medtem vršilo v Pondichery-Lodge, sem vse natančno poizvedoval. Nekaj let se ni prigodilo nič posebnega, pač pa so povsod stikali za zakladom. Slednjič pa pride vendar poročilo, ki sem ga tako težko čakal. — Našli so zaklad. Bil je v podstrešju hiše, v kemični delavnici gospoda Jerneja Šolta. — Toda kako naj pridem revež z leseno nogo tja gor? To se mi je zdelo nemogoče, dokler nisem zvedel za podstrešno okno, in pa, ob kateri uti Jernej Šolto hodi večerjat.

Zdelo se mi je, da, če mi Tonga pomaga, vse lahko izvršim. Traja mu je bilo si privezati debelo vrvo okoli pasu, in ker je znal plezati kakor maček, je lahko prišel na streho. Toda gospod Šolto je bil žal še v svoji sobi — to je bila njegova nesreča. Tonga je mislil, da je storil nekaj zelo pametnega, ko je spustil nanj zastrupljeno puščico; kajti, ko sem tudi jaz priplazil po vrvi navzgor, sem ga videl, kako je stopal ponosno po sobi kakor našopirjen pav. Zato se je pa tudi zelo začudil, ko sem ga oplazil s koncem vrvi ter ga zmerjal s krvoločnim risom. Najprej sem spustil zaboj z dragocenostmi po vrvi navzdol, potem pa sem še sam splezal na tla položivši se pred "znamenje štirih" na mizo, v spomin, da so dragi kameni zopet prišli enkrat v roke pravega gospodarja. Tonga pa je nato potegnul vrvi navzgor, zaprl okno v sobi ter se vrnil po isti poti na tla, po kateri je bil prišel gor.

"Kako se nama je nadalje godilo že tako veste. Čolnarje sem slišal hvaliti brzino ladje "Aurore", pa sem mislil, da bi bilo dobro na njej bežati. Staremu Smithu sem obljubil lepo vsoto denarja, če naju varno pripelje po Temzi do morja k naši ladji; skrivnostni pa mu nisem zodel. Ne pripovedujem vam tega za kratek čas, gospodje — kajti vi ne zaslužite, da bi vaš zabaval — temveč zato, da spozna celi svet, kako zlobno me je ogoljufal major Šolto, in kako nedolžen sem, kar se tiče umora njegovega sina."

"Čudna povest!" je rekel Šerlok Holmes. "Torej vi ste prinesli svojo vrv s seboj. Tega prej nisem vedel. — Povejte mi še, kako je moral pritlikavec, ko smo vas zasledovali, izpustiti še eno puščico proti nam, saj sem vendar mislil, da je bil vse pozabil v sobi pri mrlju."

"Seveda, gospod, vse, razven ene, ki jo je še imel v pihalniku." "A, tako, saj res," je vzkliznil Holmes, "na to pa še mislil nisem."

Naenkrat pa je postal Athelney Jones siten. "Ustregel sem vaši želji, Holmes", je rekel nepotrpežljivo, "sedaj je pač že skrajni čas, da spravimo tega čvekača v varno zavetje. Voz čaka že dolgo in policaja se se gotovo tudi že dolgočasita pri vratih. Lepa hvala torej da sta mi pomagala. Seveda bosta morala, gospoda, pri obravnavi priti za priči. Za zdaj pa lahko noč!"

"Lahko noč, gospodje," je voščil tudi Jonatan. "Pojdite naprej, Jonatan, da vas bom imel pred očmi." To so bile zadnje besede previdnega Jonesa, ko sta z Jonatanom zapustila najino sobo.

KONEC.

"No, to je torej konec cele igre," sem pripomnil jaz, ko sva s Holmesom stala sama in nekaj časa molče pušila vsak svojo smoko. "Bojim se, da je to zadnja preiskava, pri kateri imam priliko občudovati vašo bistroumno metodo. Gospodična Morstan mi je namreč skazala čast, da me je namreč izbrala za bodočega svojega soproga."

Holmes je žalostno nekaj zagodrnjal. "Baš tega sem se bal," je rekel, "ne morem Vam čestitati." Bil sem nekoliko užaljen. "Ali imate sploh kakšen vzrok, biti z mojo izvolitvijo nezadovoljni?" "Nikakor ne, ravno nasprotno. Mislim, da je ona najljubše največja gospodična, kar sem jih še videl. Tudi je pokazala izvrstno spretnost pri zasledovanju zločincev. Kaj ni prebrisana, da je shranila tako skrbno naris dvorane mesta Agre, kjer je bil zaklad, in sicer bolj skrbno, nego vse druge očetove listine? Toda ljubezen je nekaj, kar razburja človeka, vse pa, kar razburja človeka, nasprotuje hladnemu in zdravemu razumu, ki ga jaz cenim čez vse. Jaz sam se gotovo ne bom nikdar ženil, že zato ne, da ne zgubim hladnega, zdravega razuma."

"Upam," sem rekel smeje se, "da bom ohranil svoj zdravi razum. Toda vas je hudo prijelo, Holmes!"

"Da, po vsakem hudem naporu oslabim; ves ta teden bom zanič, in se bom vlačil kakor jesenska megla."

"Čudno," rečem jaz, "kako se pri vas počutje spreminja. Nekaj časa ste veseli in živahni, sposobni najglobokjših misli in najpomembnejšega dela; pa kar naenkrat vas prime nekaj, kar bi pri drugih ljudeh imenovali lenobo."

"Vidite," je odgovoril nato Holmes, "kakšnemu nadarjenemu mlademu fantu predbacivajo, češ časih si postopač, časih pa si tudi še za kakšno rabo. — Toda pustimo prazne čenče in vrtno se k Šoltovim. Kakor vidite iz Jonatanove povesti, je imel ta v Šoltovi hiši tudi nekega zaveznika. To ne more biti nihče drugi kakor hišnik Ral Kao; in tako gre Jonesu, ki je dal moža takoj zapreti, čast, da je pri tem velikem ribjem lovu ujel vsa jeno ribo čisto sam."

"Plačilo je krivično razdeljeno," sem rekel jaz.

"Vsi smo se trudili in sodelovali, pa jaz sem si zaslužil ljubiznivo ženko, Jonesu bodo peli slavo — in kaj ostane vam?"

"Meni," reče Šerlok Holmes, "— no, meni pa ostane še vedno steklenica kokaina." In segel je s svojo drobno, belo roko po nji.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Nered ledic

se ne sme nikdar prezreti, kajti takaka zanemarjenost lahko konča slučajno z dolgotrajnimi boleznimi in smrtjo, ki se zelo težko zdravi. Vseled tega ne odlašajte. Bodite sigurni, da jih popravite takoj v začetku nereda. Vzemite

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(Severovo Zdravilo za obisti in jetra) za zdravljenje takih bolezni kot vnetje ledic ali mehurja, zastajanje vode ali goste urine, trpljenje pri urinaciji ali v slučaju kislega želodca, oteklin nog in bolečin v križu, ki izhajajo iz bolnih ledic. Na prodaj v vseh lekarnah. Cena 75c in 2c davka, ali \$1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR ROJAKI!

Kogar veseli kupiti farmo, naj takoj piše za pojasnilo in naj meni naznani, kako farmo si želi kupiti.

Jaz imam na prodaj več farm od 40 do 1200 akrov velike. Jaz imam gotovo farmo na prodaj, kakoršno si želite kupiti s poslopjem, da kar lahko začnete kmetovati.

Prodajam farme in neobdelano zemljo po nizki ceni in na lahke odplačilne obroke.

Ne kupite nikjer farme, dokler si ne ogledate farm, katere imam jaz na prodaj. Če to storite, si boste gotovo prihranili precej denarja. Pišite na naslov:

Ignac Česnik, Willard, Wis.

First National Bank CHISHOLM, MINN.

Glavnica in preostanek \$100,000.00

Skupno premoženje \$1,500,000.00

Nasvet starišem: — Vaši otroci rasejo in bodo kmalu potrebovali izobrazbe. Prihranite si nekaj malega vsak mesec, naložite svoto v našo veliko in močno banko, in ko bodo Vaši otroci dovolj stari, boste imeli za njih izobrazbo dosti denarja. S tem boste izvršili svojo dolžnost napram njim, da Vam bodo otroci enkrat v zabavo ter ponos. Vaš domačin, ali rojak Jakob Osbolt Vam bo ves ta načrt razložil; zglasite se torej pri njem.

Banka je odprta vsak dan od 9. do 3. ure, ob sobotah pa tudi zvečer od 7. do 8.

MI POŠILJAMO DENAR NA VSE KRAJE JUGOSLAVIJE.

RAZVESELITE SVOJCE V STARI DOMOVINI!

Kdor hoče poslati zaboj (kišto) blaga sorodnikom v stari domovini, da jo bodo dobili še pred Božičem, naj to stori najkasneje do 15. oktobra. Zaboj mora biti do tega dne v moji pisarni, ker tedaj bo šla vsa pošiljatev naprej. Prazne zaboje prodajam po lastni ceni. Vsa pojasnila o tej pošiljati dajem rade volje na osebna, ali pismena vprašanja.

DENAR POŠILJAM V STARI KRAJ. (Danes velja K 1000 — samo \$24.00).

Izdajam čeke na Ljubljansko kreditno banko, katerega lahko pošljete s pismom vred svojcem v staro domovino.

JOHN ZVETINA

1726 SO. RACINE AVE.

CHICAGO, ILL.

Telefon; CANAL 4503.

Vogal 18. ceste.

Marija Sluga

1810 W 22nd St. Chicago, Ill.

Telephone Canal 4739

izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena

BABICA

se uljudno pripravda slovenskim in hrvaškim ženam in ovrakim Slo-

venk.

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PAŠOŠE); iztirja dolgove tukaj in v starem kraju. Izvrajuje VSA v Notarsko stroko spadajoča dela že polnih 10 let na istem mestu.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vrsta, ker zaupnost izdelovalca zasluzi popolno zaupanje in širjenje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cenje nekoliko povišati. Vsa prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vseh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh bolezni jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spčetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodca in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brijog zlotvorih stvari zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjev lek: so prosti vsakoršne nepotrebne maščavice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno začrde ružeče vino. V zadevi zabasavnosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabobe, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo ženske ob spremembi fitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, es rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrplosti gležnjev in drugih, najhitrejša

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.

Manufacturing Chemists

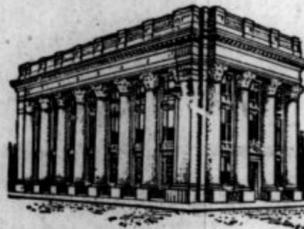
1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitenem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JO LIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej. 3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet, Illinois.

"LJUDSKA BANKA".